

A MAGYAR
KODÁLY
TÁRSASÁG
HÍREI

XLIII. évfolyam

2022/3

**A
MAGYAR
KODÁLY TÁRSASÁG
HÍREI**

**FELELŐS SZERKESZTŐ:
B. HORVÁTH ANDREA**

**XLIII. évfolyam – 2022/3
szeptember**

TARTALOM

GRATULÁCIÓK.....	3
Válogatás az első félév eseményeiből	
Újra tavaszünnepe Lövön – <i>Papp Tibor</i>	7
Bárdos konferencia I. – <i>Szesztay Zsuzsa</i>	13
Pécsi Mátyás Iskola 300 éve – <i>dr. Vargha Dezső</i>	19
II. Országos Kodály Zoltán Műveltségi vetélkedő – DÖNTŐ	
– <i>Ilosfai Csilla</i>	21
Emlékhangverseny Nemesszeghy Lajosné tiszteletére	
– <i>dr. S-Szabó Márta</i>	26
Ismét felhangzott Szokolay Sándor Tarhosi fanfárja	
– <i>Farkas Lászlóné</i>	29
Zenei kalandozások Budapesten – <i>dr. Sipos László</i>	37
31. Nemzetközi Kodály Szeminárium Kecskemét	
– <i>Polyák Zsuzsanna</i>	39
Közygyűlési jegyzőkönyvek – <i>Kende Zsuzsanna</i>	45
AJÁNLÓ	
Rómától Rómáig – <i>Köteles György</i>	58
BÚCSÚZUNK	
Sárosi Bálint emlékezete – <i>Tari Lujza</i>	61
Rövid hírek.	67

A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.

A címodalt Borsos Miklós alkotásával Szántó Tibor tervezte.

A kiadványt Dobó Nándor tervezte

Kiadja a Magyar Kodály Társaság

Felelős kiadó: a Magyar Kodály Társaság elnöke

Adószámunk: 19040437-1-42

ISSN 0230-3639

Nyomda: László és Társa Bt.

Felelős vezető: László András

Kiadványunk támogatói

GRATULÁCIÓK

Megalakult a Magyar Kodály Társaság új elnöksége 2022. július 4-én.
A jegyzőkönyv a 45. oldalon olvasható.

ELNÖK: dr. Vas Bence
gitárművész, egyetemi tanár PTE,
művészeti- és tudományos dékánhelyettes

TÁRSELNÖKÖK

B. Horváth Andrea, zenetanár, a Kodály Kórus KÓTA díjas karnagya,
az Andor Ilona Baráti Társaság elnöke, az MMA köztestületi tagja,
Őri Csilla, ének-zenetanár, Artisjus-díjas karnagya, a Marczibányi téri
Kodály Iskola igazgatója

ELNÖKSÉGI TAGOK

Blazsek Andrea, karnagya, a budapesti Pannonia Sacra Katolikus
Általános Iskola tanára
Gráf Zsuzsanna, az Angelica kórus alapítója és karvezetője, a ZAK
gyakorlat vezető tanára
Józsa Mónika karnagya, egyetemi tanár, a Galántai Kodály Daloskör
vezetője
Kneifel Imre, a székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola és
Gimnázium, AMI igazgatója
dr. Mindszenty Zsuzsanna a Musica Nostra Nőiakar Liszt díjas kar-
nagya, a KÓTA társelnöke, az MMA Köztestületi tagja
Rápli Györgyi, az Érdi Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola mester-
pedagógus tanára, vezető szaktanácsadó, LFZM Budapesti Csoport
oktatója
dr. S-Szabó Márta PhD, tanszékvezető egyetemi docens, Debreceni
Egyetem Zeneművészeti Kar
dr. Szalay Olga PhD, népzenekutató, az MTA BTK Zenetudományi
Intézet tudományos főmunkatársa

TAGCSOPORT VEZETŐK

Bencsik Erzsébet, a Nyugat-dunántúli, soproni tagcsoport vezetője
Belinszky Etelka, a Szabolcs Szatmár Bereg megyei tagcsoport meg-
bízott ügyintézője
Erdélyi Ágnes a Veszprém és környéke tagcsoport vezetője
Jámbor Zsolt, a kecskeméti tagcsoport elnöke
Kertész Attila, Liszt díjas karnagya, c. egyetemi tanár, a Pécs és kör-
nyéke tagcsoport vezetője
Rozgonyi Éva, karnagya, a Szeged és környéke tagcsoport elnöke
Szabó Dénes, Kossuth-díjas karnagya, az MMA rendes tagja, a Nemzet
Művésze a Szabolcs Szatmár Bereg megyei tagcsoport elnöke

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG
Balásházi Bálint elnök

TAGOK

Puskásné Ispán Franciska
Sebestyénné Farkas Ilona

TITKÁR: Kende Zsuzsanna

1. sor balról Gráf Zsuzsanna, Kende Zsuzsanna, dr. Szalay Olga, Blazsek Andrea, Őri Csilla, Mindszenty Zsuzsánna, Erdélyi Ágnes
 2. sor balról Kneifel Imre, Rápli Györgyi, dr. Sárosi Szabó Márta, Kertész Attila, dr. Vas Bence, B. Horváth Andrea
- A képet Balásházi Bálint készítette.

Az Államalapítás ünnepe, augusztus 20.- a alkalmából a Magyar Kodály Társaság alapító-, tiszteletbeli- és elnökségi tagjai is kitüntetésben részesültek.

dr. Andrásfalvy Bertalan **Magyar Szent István Rend**
Gráf Zsuzsanna **Magyar Érdemrend Tiszti Keresztje**
Juhász Judit **Szent István Emlékérem és Díj**
Hartyányi Judit **Magyar Ezüst Érdemkereszt (Polgári Tagozat)**
Kollár Éva **Magyar Érdemrend Középkeresztje (Polgári Tagozat)**
dr. Mindszenty Zsuzsánna **Magyar Érdemrend Lovagkeresztje**

Gratulálunk !

„Budavár díszpolgára” címet kapott **TARDY LÁSZLÓ**, a Mátyás-templom zenei együttesének emeritus karnagya.

Budavár Önkormányzata 2022. május 27-én díszpolgári címet adományozott Tardy László, Liszt-díjas karnagynak, aki több mint fél évszázadon át meghatározta a Mátyás-templom zenei életének magas színvonalát. Tardy László kántor-karnagy, a Magyar Kodály Társaság tiszteletbeli tagja, az egyházi zene és a szorosan vett liturgikus zene sokoldalúan felkészült, ihletett közvetítője. Művészi teljesítményét az egyházzenei alkotások világában előadásainak zenei kvalitásain túl a műveknek hitből táplálkozó, a liturgikus cselekményhez és térhez méltó interpretációja is kivételessé teszi a maga műfajában.

Tardy László 2021 nyarán töltötte be 80. életévét, egy évvel korábban pedig a karmesteri pálcát is átadta utódjának, Hegyi Barnabásnak. A zenei együttes és a vári közösség jól ismeri 54 éve tartó alázatos és magas szintű folyamatos művészi szolgálatát, de karnagyi hírneve – noha ritkán vezényelt a templom falain kívül – országszerte is ismert, sőt külföldön is számon tartott.

Tardy László nemcsak a kerület lakója, munkájával élete nagy részében a kerületi embereket és az ide látogatókat szolgálta. A Mátyás-templom ráadásul nem akármilyen munkahely. Az egyszerű turistának is felejthetetlen az élmény, amit a Nagyboldogasszony-templom adhat – ehhez pedig hozzájárul az a különleges zene is, amiért több mint fél évszázadon át Tardy László felelt.

Tardy László Kodálynak külön is emléket állított a templomban: többször bemutatta a Budavári Te Deumot, amelynek ősbemutatója is a templomban volt annak idején, gyakran szerepeltette a liturgiában Kodály a templomnak írt két művét: a baritonszólóra, vegyeskarra és zenekarra írt *Assumpta est Maria* kezdetűt és egy vegyeskarra írt *Ave Mariát*.

Kodály végrendeletének megfelelően itt emlékezünk meg minden évben Kodály halálának évfordulójáról a kórusok által közösen énekelt gregorián requiemmel, de *Missa Brevis*-e és *Magyar misé*-je is a zenei együttes repertoárdarabja. A Mátyás-templom együttesének liturgikus repertoárjában jelentős számban vannak jelen a magyar szerzők művei, ezzel is kiemelve a Mátyás-templom egyedülálló szerepét és jelentőségét szellemi magyarságunk ápolásában.

A hagyományosan átnyújtott díszoklevél és pecsétgyűrű átvételére az eseményt Esterházy Pál zenéjével is emelő kórus és zenekar Tardy László intésére zenével: Beethoven IX. szimfóniájának Örömdájával adott méltó választ.

Tardy László áldozatos munkájához, amiben felesége, Tarkó Magda énekművész és karvezető is fontos részt vállalt, nagy köszönettel és szeretettel gratulál a Magyar Kodály Társaság elnöksége és tagsága is.

FOTÓ: DN

VÁLOGATÁS AZ ELSŐ FÉLÉV ESEMÉNYEIBŐL

Újra Tavaszi Kórusünnep Lövön, Kodály szellemiségében

Idén immár negyedszer, két év kihagyás után újra, zsúfolásig megtelt a Lövői Kulturális és Szolgáltatóközpont, ahol a „Tavaszi Kórusünnep” elnevezéssel megrendezésre került a „IV. Tavaszi Kórustalálkozó Lövön” c. kórustalálkozó és délután.

Lövön hagyománya van az ilyen jellegű rendezvényeknek, mivel a falu gazdag kulturális életének része az éneklés, a népzene, kórus-énekesi műhely munka, hiszen a Szolgáltató és Kulturális Központnak magán-énekcsoportja, a Lövő községnek két népzenekeara valamint világi (iskolai) kórus és a Nagyboldogasszony Plébániatemplom Templom kórusa is működik a községben. Emellett az óvodában néptáncscsoport is működik. De talán a legfontosabb, hogy a község lakói is igénylik az igényes zene és az ének minden nemű formáját.

Az indító rendezvény: „A köztünk élő Kodály” kórustalálkozó 2017-ben a lövői kultúrház nagytermében

Éppen ezért mindenki nagyon várta már ezt a találkozót, hiszen a koronavírus járvány miatt a szervezőknek sajnos már kétszer is le kellett mondaniuk a rendezvényt, de „hála Istennek, ebben az évben lehetővé vált, hogy újra találkozhassunk, s folytassuk azt amit a 6 évvel ezelőtt a „Köztünk élő Kodály” rendezvényünkön megfogadtunk, azaz hogy minden évben tavasszal itt fogunk találkozni...” – kezdte köszöntőjét Papp Tibor, Lövő község kántora, a helyi Nagyboldogasszony Templom kórusának vezetője, önkormányzati képviselő, aki a rendezvény házigazdájaként a köszöntötte a jelenlévőket.

A kórustalálkozóink alapvető gondolata az, hogy énekelni jó, közösségekben énekelni mégjobb, de talán a legjobb, legszebb része amikor az éves műhelymunkákból meg tudunk mutatni a közönségnek egy-két kiragadott gyöngyszemet, azaz, hogy a közösség láthassa és hallhassa azt a kodályi örökséget, mely minden generáción keresztül él és beépül az ember, a közösség, a község lelkébe, lelkületébe.

A szervezők kihasználva a lövői kultúrház minden lehetőségét, az összes székelt a nagyterembe vitték. Sokan így is a falak mellett körben állva több, mint kétszáz érdeklődő hallgató, nézte végig a közel 2 órás rendezvényt, melyen közel 120 fellépő mutathatta be rövid műsorát!

A Rendezvény házigazdájának szerepét, mint minden évben a helyi plébánia a Lövői Nagyboldogasszony Templom Kórusa vállalta magára. A szervezésben, *Bencsik Erzsébet* a Magyar Kodály Társaság elnökségi tagja, valamint *Horváthné Kemény Tünde* ének-zene tanár, a Lövői Általános Iskola kórusának, a sopronhorpácsi Szentirmay Elemér Vegyeskar és a nagylózi BelCanto Énekegyüttes karnagya segítette a helyi templomkórust és *Papp Tibor* kántort, karvezetőt a rendezvény operatív lebonyolításában.

A délutánt a Lövői Napsugár Óvoda és Bölcsőde Mackó csoportjának előadása kezdte, műsorukon gyermekmondókák, kiszámolók, versek, körjátékok szerepeltek. Felkészítő óvónők: *Horváth-Kiss Livia és Regényiné Demeter Mónika*.

Az óvodások Mackó csoportjának műsora

A Lövői Napsugár Óvoda és Bölcsőde néptáncsoportja nagyon szép, régi, népi játékokkal énekekkel, körtáncokkal örvendeztették meg a telt-házaz rendezvényt. Felkészítő tanár: *Schallerné Becska Dóra*.

Az óvoda néptáncsoportjának szereplői a színpadon

A fellépő 4 kórus közül a **Lövői Általános Iskola kórusa** nyitotta a sort. Öröm volt nézni az iskola gyermekeinek mosolygó szemét, mellyel kórusvezetőjükre tekintettek. Műsoruk utolsó darabjához csatlakozott a **sopronhorpácsi Szentirmai Elemér vegyeskar és a nagylózsi Bel Canto énekegyüttes egyesített kórusa** is és együtt énekelték: „Viva la Musica”. Ebben a blokkban többek között Praetorius: Szép vagy muzsika. Daróci-Bárdos Tamás: Három népdal Bartók gyűjtéséből, Weston: Viva la Musica!, vezető karnagyuk: Horváthné Kemény Tünde, zongorán kísért *Schárffyné Halmos Erika*.

A Lövői Általános Iskola kórusa, zongorán kísér:
Horváthné Kemény Tünde karvezető, ének-zene tanár

A Lövői Általános Iskola kórusa a Sopronhorpácsi és Nagylózsi egyesített kórusal,
vezényel: Horváthné Kemény Tünde karvezető, ének-zene tanár;
zongorán kísér: Schárffyné Halmos Erika zenetanár

Moser Barnabás neve, fiatal kora ellenére ismerősen csengett a lövői közönségnek, hiszen Bencsik Erzsébet ifjú zongorista növendéke már sokszor örvendeztette meg a lövői találkozók közönségét. Most Bartók Béla: Este a székkelyknél zongoradarabját játszotta.

Moser Barnabás játékaival varázsolta el a kultúrház közönségét

A Zongoradarab kellően előkészítette hangulatot a **Lövői Nagyboldogasszony Templom Kórusának**, akik az egyházi év jeles pillanataiból szemezgetve a Nagyböjt, Húsvét, évközi időszaki és Mária énekeket válogattak Kodály Zoltán és kortársainak Bárdos Lajos, Halmos Alajos, Lorenzo Luciani, O.P. Kusz kórusműveiből. A házigazda kórust Papp Tibor lövői kántor vezeti és vezényelte a találkozón

A Lövői Nagyboldogasszony Templom Kórusa,
vezényel: Papp Tibor okleveles kántor, karvezető

A fellépő kórusok közül a találkozó záró fellépőiként a **Soproni Horváth József Alapfokú Művészeti Iskola Lánykara** lépett fel. Műsorukon reneszánsz, romantikus és modern kórusművek szerepeltek. „Léleksimogató” kórusművekkel készültek foglalta össze a műveket az elején Krasznainé Szakál Andrea zenetanár, karvezető. Műsorukban a legfontosabb közös kívánalmunkat, a béke utáni vágyat énekeltek meg, mely nagyon mélyen érintette a találkozó közönségét a jelenlegi háborús helyzetben. Zongorán: *Tóthné Rázó Emőke* a soproni zeneiskola tanára, fuvolán: *Lampert Tünde* a soproni zeneiskola igazgatója kísérte.

Soproni Horváth József Alapfokú Művészeti Iskola Lánykara,
karvezető: Krasznainé Szakál Andrea, kísérők: Tóthné Rázó Emőke és Lampert Tünde

A kórusok a zenei délután végén a **Magyar Kodály Társaság, a Nemzeti Kulturális Alap és Lövő Község Önkormányzata** nevében emléklapot, kottacsomagot, kórustalálkozó kulcstartót és egyéb ajándékokat vehettek át. Köszönet érte a támogatóknak! A rendezvény hivatalos része közös énekléssel záródott, melyben a közönség is aktívan részt vett! A találkozó végén a lövői Szolgáltató és Kulturális Központ előterében szerény vendéglátás mellett került sor a közös éneklésekre, egymás köszöntésére és ismerkedésre. Külön köszönet érte a Lövői Nagyboldogasszony Templom Kórusa hölgy tagjainak szorgos kezeiért a finom süteményekért, valamint *Regényi András* lövői borteremelőnek a rendelkezésre bocsátott helyi termelésű finom boraiért.

A Találkozó folytatásának kérdése egyértelmű volt mind a közönség mind a résztvevő kórusok részéről. A fellépő kórusok örömmel vennék, ha lehetne pályázni későbbiekben is a fenn említett támogatókhoz, hiszen az ilyen találkozókhöz egy jó minőségű zongora, elektromos orgona, valamint egy 50 fős dobogó feltétlenül emelné a találkozó lehetőségeit

és színvonalát, fejleszthetné a térségi énekes-zenés közösségek további fejlődését. A záró képeken látszik Lövön nagy népszerűségnek örvendő a kórusmuzsika.

A Lövői kórusünnep közönsége a Lövői Szolgáltató és Kulturális Központ nagytermében

Köszönet a képekért Lövői Gergely lövői önkormányzati képviselőnek!

Papp Tibor kántor, kórusvezető
A IV. Tavaszai Kórustalálkozó Lövön főszervezője

Bárdos Szimpózium I.

2022. április 1-3.

Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar

A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kara és a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – a KÓTA – négy év kényszerű kihagyás után újra megrendezte a Bárdos Szimpóziumot. A szakmai találkozó három napos programján zenepedagógiai előadások, bemutató tanítások, könyvbemutatók, zenetanári szekciós tanácskozások és kórushangversenyek kerültek megrendezésre. A Szimpózium résztvevői az alsó- és középfokú ének-zene-, az egyházzene-, és a szolfézs- és zeneelmélet oktatás, valamint a kórusvezetés szakemberei közül kerültek ki. Az ország számos pontjáról érkezett vendégeknek lehetőségük nyílt szakmai tapasztalatcserére, valamint a Líra könyvesbolt szervezésében zenei szakkönyvek és kották helyszíni megvásárlására.

Az országos hírű szakmai eseményt **Lakatos Péter dékán úr** nyitotta meg, szeretettel köszöntve a résztvevőket, fellépőket és előadókat. A szimpózium rövid történetét **Sárosiné Szabó Márta** korábbi tanszékvezető ismertette a közönséggel. Az első szakmai találkozó ötlete és megvalósítása 37 évvel ezelőtt – 1985 novemberében – Szesztay Zsoltnak, a Szolfézs-zeneelmélet és Karvezetés Tanszék alapító tanárának köszönhető. Tanárúr 2000-ig szervezte a Bárdos Szimpóziumot, majd a tanszékvezető váltással a szervezői feladatokat átadta utódjának, S. Szabó Márta Tanárnőnek. Az idén a stafétabot új kezekbe került, **dr. Végh Mónika Tanárnő**, a tanszék új vezetője veszi át a szakmai program irányítását, aki szintén röviden köszöntötte a közönséget, tartalmas szakmai feltöltődést kívánva a megjelenteknek.

A megnyitón a **Kodály Zoltán Ifjúsági Vegyeskar** koncertje hangzott el, **Vasné Katona Adrienne** vezetésével. Az ifjúsági vegyeskar színes műsorral, magabiztosan lépett a pódiumra. Műsoruk magyar – Kodály Zoltán és Tóth Péter –, és külföldi – Martin NYSTROM, Pierre VILLETTE, Javier BUSTO, Chris LAWEY – zeneszerzők kompozícióiból állt. A kórus a nemrég elhunyt Tamási László karnagy emlékére Tóth Péter: *Lángok* művét énekelte kiegyenlített hangzással, átél előadással.

Az ember énekel ... az első bemutatót a debreceni **Waldorf iskola 5. osztályos tanulóival Balogh Jázmin** tartotta. Az alternatív pedagógiai irányzatok közül talán a Waldorf módszer a legnépszerűbb hazánkban. Az elhangzott foglalkozáson a gyerekek énekes, hangszeres és improvizációs képességeiket oldott, játékos módon mutathatták be. A feladatok az ún. hónap ünnepek mellett bontakoztak ki, spontán szervezésben követték egymást. Balogh Jázmin sokféle zenés ötlettel inspirálta a tanulókat, valamint a közönséget is bevonta a muzsikálásba a *Land of the*

silver birch kezdetű kánon közös éneklésével. Balogh Jázmin a Waldorf pedagógiai zenei módszerét egy-egy mondattal ismertette, melyből a harmónia érzékelés, a többszólamúság, az improvizálás voltak hangsúlyosak a bemutatón. A furulya és a csengettyűk használata egyéni és közösségi zenei élményt nyújt a waldorfos gyerekeknek, az ebből készült produkciókat hallhatta a közönség is. A zenei kompetenciák fejlesztésén messze túlmutat a Waldorf pedagógia: közös bevonódást a zenélésbe, csoportos összetartozást, egymásra figyelést, szabálykövetést és szabad megnyilvánulásokat teremt. Balogh Jázmin gyakorlottan, lelkesen és a gyerekekre összpontosítva vezette a foglalkozást.

„Magyarnak születni ma már nem lehet. Azt mindenkinek magának kell megszerezni.”

A Szimpózium első előadását **S-Szabó Márta**, a Zeneművészeti Kar egyetemi docense tartotta, **Petőfi és Kodály** címmel. Az előadó a magyar kultúra e két kiemelkedő személyiségének élet- és alkotói útját párhuzamok és különbségek izgalmas összevetése alapján tárta a hallgatóság elé. Az alig 26 évet élt költőt és a 85 évet megélt zeneszerzőt közelgő kettős, kerek jubileum is összekapcsolja: Petőfi közel 200 éve, Kodály pedig 140 éve született. Kodály nagy tisztelője és ismerője volt Petőfinek, melyről közel 102 bejegyzésben olvashatunk. A tartalmas előadásból megtudhattuk származásuk és magyarságuk kapcsolódásait, a tanulmányokat és az iskoláztatás szövevényes állomásait, mindkettőjük bámulatos nyelvtudását, a műfordításokat, valamint a mozgás szeretetének és művelésének közös pontjait. Kodály férfikari Petőfi kórus-termése az 1940-es években volt a legtermékenyebb, mely kiegészült az 1955-ben komponált *Nemzeti dallal*. Ennek kezdő, a férfias hazafiságra buzdító, karakteres unisono ütemeit felvételtől hallgathatta meg a közönség. Az előadásban az *Isten csodája* (Petőfi 1846, Kodály 1944) kezdetű vers megzenésítésének analízisére került sor: az öt versszakot feldolgozó, ebből négyet korál-szerűen lezáró refrének összehasonlító elemzésébe – „Isten csodája, hogy áll még hazánk” – a hallgatóság kottavázlat segítségével, énekléssel kapcsolódott be. S. Szabó Márta zongorán illusztrálta a liszti neomodális harmonizálás elemeit – sőt néhol már az ultramodális harmonizálást is – mutató kórusművet a Bárdos Lajostól tanult szolmizált akkordnevek megnevezésével. A bemutató a nagyszerű férfikar zárórészének meghallgatásával fejeződött be.

„Bartók éjszaka-zenéjében mindig magányos a költői én, addig Kodály-nál az éjszaka és a szerető társ elválaszthatatlanok egymástól.”

Dr. Kutnyánszky Csaba, a Zeneakadémia oktatási rektorhelyettese, a Karmester és Karvezető Tanszék vezetője, kóruskarnagy, egyetemi tanár előadását **Kodály: „Hegyi nappalok” – néhány gondolat a Mátrai képek című kórusműről** hallgathatta meg a közönség. A cím Bónis Ferenc szavai nyomán kelt életre: „A Hegyi éjszakák hangképét ... 1931-ben

a „hegyi nappalok” tablójával egészítette ki Kodály. Ez a képsorozat a *Mátrai képek* című vegyeskar.” Az analízis számos szempont és érdekes adat mentén bontakozott ki: a 1943-2011 között megjelent négy vegyeskari kiadás összehasonlítása, a kórusmű Kodály által 1906–1923 között gyűjtött népdalok forrásai és helyei, a műfaji megjelölés többféle meghatározása és a címválasztás előzményei, valamint a szerkezet szintén eltérő értelmezési lehetőségei mentén. Ez utóbbi a 3 részes tagolást (Bácsi Zoltán László), a 2 tételes – 1. tétel „lassú”, 2. tétel „friss” – felosztást (Bónis Ferenc), a 4 tételes értelmezést (Vargyas Lajos), valamint az iskolai tankönyvek ábráit mutatta be: a régebbi 4 képre osztva (Riznerné Kékesi Mária-Ördög László: *Ének-zene* 6. osztályos tankönyv), és az újabb dr. Lakner Tamás által szerkesztett tankönyvben 5 képre tagolva (Lakner Tamás: *Énekeskönyv* 6. OH, 2020.).

Az éjszaka és nappal motívum a mű meghatározó dramaturgiai elemei, melyek Kodály több éjszaka-kóruszenéjében is megjelennek. Kutnyánszky Csaba a prozódia kérdéseire is részletesen kitért, melynek átfogó gyűjteménye – *Miről mesélnek a népdalok* című kötete – nemrég jelent meg. A Vidrócki ballada nyomán elhangzott a rendőrségi jegyzőkönyv, valamint tempó kérdések és karnagy-technikai észrevételek is színessé tették a tartalmas, izgalmas előadást.

„A férfikar akkor sokkal több volt, mint most. Fontosnak érezték magukat az emberek.”

Mire jó egy férfikar? Gondolatok, történetek, zenék egy sajátos vokális műfaj kapcsán. Ezzel a címmel tartott előadást **Bubnó Tamás**, a Zeneakadémia Egyházzene Tanszékének professzora, a Szent Efrém Férfikar alapítója és vezetője.

Bubnó Tamás a 2. világháború utáni magyar kórusmozgalomról, annak ébredéséről mesélt egy sajátos családi történet keretében a közönségnek. Görögkatolikus pap édesapja, aki 1941–46 között a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen tanult és mellette bejárta a Zeneakadémiára Bárdos Lajos óráira, élete végéig szoros baráti kapcsolatban állt Tanár úrral. A tőle megszerzett tudást vitte tovább, amikor visszatérve szülőfalujába – Homrogd községbe –, megalapította a templomi kórust, melynek hivatalos neve az *Új Élet Termelő Szövetkezet Kórusa* volt. Bubnó Tamás édesapja révén már kisgyermekként láthatta, hogy egy közel 1000 fős község férfiai miként kerülhettek kapcsolatba a kórusénekléssel. 1963-tól összejártak az emberek a plébánián, és fokozatosan alakult meg a kórus, mely egy olyan rést tudott betölteni és olyan fórum lett, mely segített a papi pasztorációs ügyek megoldásában. A kórus az ő kezei alatt 20 évig működött, majd halála után még közel 50 évig tovább élt. Az előadásból kiderült, hogy a kórusénekesek számára – akik többnyire a kottát nem olvasó parasztemberek voltak – mitől vált vonzóvá a férfikari közös muzsikálás. A zenének köszönhetően egyfajta álomvilág nyílt meg számukra:

énekelhettek a templomon és liturgián kívül is, valamint a nő-ideál megjelenése és a játékoság is fontos elemei voltak a férfikari közösségnek. Megismerkedtek Karai Józseffel és Balázs Árpáddal, de Kodály Tanár Úr is támogatta őket. Az 1960-as évektől kórustalálkozókon vettek részt, ahol lehetett „villogni”, hiszen nagyon fontos volt számukra a művészeti csoportosulás, a férfikari LÉT, mely egyfajta misszióként az értéket próbálta közvetíteni.

Az előadást közös éneklések tették színessé, olyan művek, melyek a görögkatolikus liturgiában meghatározóak: *Most bocsásd el Uram a te szolgádat* kezdetű motetta, az egyszólamú magyar népi hagyomány népéneke, az *Adjatok hálát az Istennek...*, valamint a grúz költő, Csavcsavadze (1837–1907) versének megzenésítése, a *Mi Atyánk* közös, többszólamú éneklése.

A péntek esti hangversenyen a **Szent Efrém Férfikar** magyar zeneszerzőkből összeállított programja hangzott el. Az idén fennállásának 20. születésnapját jubiláló nyolc fős férfikar Bubnó Tamás művészeti vezetésével és vezénylésével lépett a színpadra. A két félidős hangversenyen elhangzott kompozíciók alkotói: Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Szőnyi Erzsébet, Csiky Boldizsár, Szokolay Sándor, Bartók Béla, Sárosi László, Mohay Miklós, Dobszay-Meskó Ilona, Dukay Barnabás, Fehér György Miklós, Faragó Béla, valamint a kórus tagjai közül Bubnó Tamás, Papp Viktor, Bubnó Lőrinc és Bubnó Márk. A széles repertoárt felölelő koncerten a Szent Efrém Férfikar a szakrális zene és a könnyedebb műfajok hiteles tolmácsolásában egyaránt otthonosan mozogott. A koncerten elhangzott Dukay Barnabás: *Szívmagasságban, menny és föld* ösbemutatója a zeneszerző vezényletével. A mű evangéliumi szövegekre készült, görög nyelven hangzott el, és kompozíciós különlegessége a görög bizánci gyakorlatban oly sokszor énekelt ún. ison (egyenlő) hangzók megszólaltatása. A férfikar sokszínű hangzásával, énekeseik elmélyült és oldott muzsikálásával, valamint a zenei humor megcsillantásával maradandó élményt nyújtott a közönségnek.

Április 2. szombat délelőtti programok

A Szimpóziium második napján két bemutató tanítást láthatott a közönség. **Végh Mónika a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium 11. osztályos tanulóival** egy remek felépítésű, komplex szolfézs-zeneelmélet órát tartott. A többnyire hangszeres tanulók szolfézs-, zeneelmélet-, zenei analízis-, és zenetörténeti ismerteket magában foglaló feladattípusokban mutathatták be jelenlegi tudásukat, felkészültségüket. Az órán hangsúlyos szerepet kapott a hallásfejlesztés, mely változatos formákban jelent meg. A csoport Mendelssohn: *Éliás* című Oratóriumából énekelt már korábban ismert részletet, illetve az új zenei anyag – egy korál feldolgozása – is ehhez a műhöz kapcsolódott. A tanulók ún. szólamkották használatával ismerkedtek meg a korállal, amikor csak a saját szólamuk

kottáját olvasták és énekelték, miközben a felhangzó négyszólamú anyagból kellett a harmóniak színezetét, felrakását és a hangnemváltást megállapítaniuk. Jól irányított tanári kérdésekkel a barokk oratóriumok és passiók zenetörténeti- és stíluselemeit tudták összehasonlítani Mendelssohn remekével. A bemutató tanítás zenehallgatással ért véget, mely igazi zenei élményt nyújtott az intenzív és tartalmas óra végén.

„Én nem tartok tekintélyt. Majd tart a növendék, ha viselkedéssel kiérdemlem.” Varró Margit

Szolfézs a hangszeres órán? címmel **Spiegel Marianna**, a Pannoni halmi Bencés Gimnázium zongoratanára az alapfokú szolfézs- és általában a zenetanulás kérdéseinek megválaszolásában nyújtott gyakorlati segítséget és inspiráló gondolatokat a közönségnek. Az előadó a 19-20. század két jeles zenepedagógusának – Varró Margit (1881–1978) és Kovács Sándor (1886–1918) – zenetanítással kapcsolatos elgondolásait idézetekkel vázolta fel, melyeknek fontos elemei voltak az akkoriban újszerűnek számító pszichológia és gyermeklélektan tudományok. E két híres zenetanár több évtizeddel megelőzte Kodály Zoltán sokunk által jól ismert zenepedagógiai nézeteit és azon okfejtését, hogy az értő zenetanulás és zenehallgatás csakis a hallás megerősítésén, a hallás megfelelő képzésén alapulhat.

Spiegel Marianna országosan elismert szolfézs- és hangszeres tanárként a szolfézs és a hangszertanulás egymást támogató, mégis sokszor sikertelen együttműködését elemezte. *„A szolfézs nem végcél, hanem eszköz. A szolfézsórán megtanult ismerteknek azonnal hasznát kellene venni a hangszeres órákon és zenehallgatás közben”* hangsúlyozta. Az előadáson elhangzott a zenei alapfogalmak –hang, metrum, ritmus, tempótartás, hangsúlyok – értelmezése, valamint a közönséget bevonva azok hangszeres játékkal és énekléssel történő élményszerű zenei bemutatása. A gimnáziumi zenetanításban is azokat az elveket érdemes követni, melyek az alapfokú szolfézsórákon érvényesek: a tananyag kapcsolódjon a gyerekek korosztályához és ismereteihez, nyújtson zenei élményt és olyan irányt mutasson, mely a jövő zeneszerető és koncertlátogató nemzedékét képes kinevelni.

A Szimpózium harmadik bemutató óráját **Szilágyiné Botos Mária** tartotta a **Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola második osztályos tanulóival**. Az ének-zene órán egy olyan oldott hangulatú, zene- és gyerekközpontú műhelymunkába tekinthettünk be, ami a kodályi zenepedagógia értékeit méltóan képviselte. Az elmúlt évtizedekben köztudottan nagyszámú tudományos kutatás bizonyította, hogy a kiemelt óraszámú történő ének-zene oktatás számos kompetenciát hatékonyan fejleszt. A bemutatón a gyerekek kitartó figyelemmel sokféle, az énekléshez kapcsolódó különböző nehezebb, a zenei memóriát és koncentráló-képességet igénylő hallás- és ritmuskészség fejlesztő feladatokat csoport-

tosan és egyénileg mutattak be. Hangszeres tudásukat furulyajátékkal csillantották fel, magabiztosan olvastak kottát, a belső hallást a betűkotta, az élő vonalrendszer és a számkódos rejtvény éneklése, ritmuskészségüket a ritmustaps és ellenritmus-szöveges éneklése bizonyította.

A közönség is aktív részesévé vált a gyerekek muzsikálásának, kánonok éneklésével és egy vicces mondóka közös játékaival.

A Szimpózium programjában egy különleges könyvbemutatót, *Az online tér megjelenése a zeneművészeti oktatásban és a hangversenylátogatásban* című tanulmánykötet ismertetését hallgathatták meg az egybegyűltek. A könyv 13 szerzőtől, 8 tanulmányt foglal magában, és elérhető mind nyomtatott, mind ingyenesen letölthető pdf formátumban. A beszélgetés résztvevői pedig a könyv szerkesztője, **Dr. Váradi Judit**, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának egyetemi docense, a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének megbízott kutatója, a kutatócsoport vezetője, valamint **Prof. Dr. Pusztai Gabriella** egyetemi tanár, akadémikus, intézetigazgató, a Debreceni Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet doktori programjának vezetője voltak. A bemutatót **Szabó Andrea** szociológus, politológus, az MTA Társadalomtudományi Intézet általános igazgatóhelyettese, tudományos főmunkatársa moderálta. A kutatásokat és a kötet megjelenését Kocsis Miklós, az MMA MMKI igazgatója támogatta.

Az idén megjelenet tanulmánykötet létrejöttét a 2020-ban kezdődő világjárvány indukálta, és ennek következtében a zeneoktatás online térbe való áthelyezésének hazai tapasztalatait vizsgálja. A beszélgetésből kiderült, hogy a tanulmányok egyik legnagyobb érdeme egy olyan ún. mélyfúrás elvégzése, amely hiteles képet ad a digitális zeneoktatás nehézségeiről és eredményeiről. A pandémia kb. másfél éve alatt megélt online tapasztalatok a személyes találkozások és a tanulók korosztályos kapcsolatainak hiányát mutatják elsősorban. A zenepedagógiát és a hangversenylátogatást különösen érzékenyen érintette ez az időszak, melynek kihívásairól és problémáiról szintén olvashatunk a kötetben. Minden zenetanárnak, gyermekét zenére taníttató szülőnek jószívvel ajánlható a tanulmánykötet:

<https://www.mma-mmki.hu/kiadvany/varadi-judit-az-online-ter-megjelenese-a-zenemuveszeti-oktatasban-es-a-hangverseny-latogatásban/>

Szesztay Zsuzsa

(folytatás a következő számban képanyaggal együtt)

Pécsi Mátyás Iskola háromszáz éve, Mátyás Gálája 1722–2022

Pécs belvárosában, a Mátyás király utca 17. szám alatt található városunk legrégebben működő általános (elemi) iskolája, amely büszkén, nagyszabású rendezvény keretében ünnepelte 300 éves évfordulóját a Kodály Központban 2022. május 27.-én, amely a „Mátyás Gála 300 év” címet viselte. A nézők között foglalt helyet Kodályné Péczely Sarolta, az est díszvendége és Péterffy Attila polgármester. Az ünnepi est szakértő műsorvezetője Dávid Kiss András gitárművész, zeneszerző, zenetanár volt.

Hoppál Péter országgyűlési képviselő, Bolla Zsolt intézményvezető szöveges-, az anyák és lányaik (Felcser Judit-Schulteisz Anna, Mérész Porrogi Judit-Pintér Anna, Tatai Adél-Kassai Antónia) énekes köszöntője vezette be az ünnepséget telt házas, lelkesen ünneplő nézőközönség előtt. A két részes műsor-folyamból elsőként a régi alma materükhöz kötődő nagyszámú híres művészt és produkcióikat emeljük ki. Zsbán Máté zenetanár-karnagy énekelt részletet a „Diótörő és egerkirály” c. musicalből, Donáci Zsuzsanna énekes énekelt részletet a „Swing Ladies” (Soltészné Kusz Orsolya, Tóth-Fekete Enikő, Wéber Anita) régi amerikai slágereket énekelt, Szamosi Szabolcs orgonaművész Johann Sebastian Bach egyik híres preludiumát játszotta.

Szünet után Szabó Gabriella Eszter zongoraművész saját zongoraművét adta elő, Fodor Gabriella és Megyimóreczné Schmidt Ildikó zongoraművésztől Csajkovszkij: „Diótörő” c. művének egyik híres keringőjét hallottuk Kocsis Zoltán átíratában. Bukszár Márta énekművész két Kodály népdal-feldolgozást énekelt, Szilágyi Orsolya klarinétművész pedig Henry Eccles szonátáját játszotta. Bódi Zsófia és Ócsai Annamária énekművészek Kodály és Delibes művéből szólaltattak meg részleteket, Fülöp Gergely gordonka- és Forgó György zongoraművész Gabriel Faure egyik művét adta elő. Kováts Kolos és Jekl László operaénekesek Giuseppe Verdi: „Don Carlos” című operájából, míg Salamon Beáta néphegedűs és Havasréti Pál zenetanár-népzeneész Kodály: „Kállai kettős” című művéből adtak elő részleteket.

Népdal-, néptánc- és népmese kincsünk megszólaltatói szintén fontos szerepet kaptak a műsorban. A Napraforgó néptánccsoport a „Rábaközi táncok” című művet táncolta, Pilári Gábor bábszínész-előadó művész egy gyimesi dallamot énekelt, és Víg Rudolf egy cigány gyűjtésű népmeséjét adta elő (amelyben ízes humorral maga Kodály Zoltán is szerepelt). A Misina Néptáncgyűttes és Táncszínház a „Kalotaszegi legényes”, és a „Szilágysági táncok” című alkotásokat táncolta.

Ne feledkezzünk meg a pótolhatatlan zongora-kísérőkről sem. Szabó Gabriella Eszter, Forgó György, Kepes Olivér, Petőcz Zsuzsanna, Apaceller Péter, Fodor Gabriella zongoraművész hangszerükön, valamint Pórszász Balázs kongán segítette az előadókat. (Volt, aki többször is.)

A jubileumon a patinás iskola kórusai is többször fölléptek, természetes, hogy jelentős szerepet kaptak. A Mátyás Nagykórus beregi népdalcsokrot, Thomas Morley és Balázs Árpád egy-egy művét, végül pedig egy tradicionális zambiai dalt énekelt Módos Anita irányításával. A nagykórus és a „Nosztalgia Nagykórus” közösen szólaltatott meg egy amerikai spirituálét, Mendelssohn és Georges Gregson egy-egy művét Okos Ilona illetve Módos Anita vezényletével. Az est zárásaként a „Nosztalgia Nagykórus” zenekara is pódiumra lépett. A zenekart Deák Márta koncertmester vezette, muzsikusai között volt „Mátyásos” diákok, valamint a Pannon Filharmonikus Zenekar művészei találhatók.

A két kórusból, régi tanítványokból és a „Nosztalgia Nagykórus” zenekarából álló együttes „muzsikus-gárda” a hosszúra nyúlt, de örökké emlékezetes est búcsúzásaként, Okos Ilona, Módos Anita karnagyok vezényletével Kodály: „Kállai kettős” című művének részleteit, és az iskoláról megemlékező „Mátyás-dal”-t (Bolla Zsolt-Dukits Dalma-Szilágyi Orsolya alkotása) zengte-zenélte.

Ez alkalomra Hámori Gábor és Mánfai György fotóművészek alkotásai-ból nyílt kiállítás a központ emeleti előterében, amelyet sokan megnéztek az ünnepi alkalom előtt és a szünetben. Az önkormányzat költségmen-tesen bocsátotta az iskola rendelkezésére a helyszínt.

„A Mátyás” egyik értéke, hogy a legrégebben működő iskolája a város-

nak, hosszú története során reáltanoda, polgári fiúiskola, 1845-től pedig elemi-, majd általános iskola működött az akkori Hunyadi-, majd a későbbi nagy királyunkról elnevezett utcában. Megfordult itt oktatóként, intézmény-segítőként ferences apácák, izraeleita tanítók, neves tanítók-tanárok sokasága, híressé vált tanítványainak se szeri, se száma.

Az emelt szintű zenei oktatási módszer 1964-től honosodott meg, majd teljessé lett ki Kodály Zoltán és követői útmutatásai, oktatási módszerei alapján. A zenét kedvelő gyerekek alsó tagozatban a Kicsinyek Kórusában, felső tagozatban a Nagykórusban énekelnek. Neves karnagyainak köszönhetően sok helyi-, hazai- és nemzetközi sikereket mondhatnak magukénak. Állandó szereplői az „Éneklő Ifjúság” hangversenyeinek, az „Év Kórusa” címet is többször elnyerték már.

Magas szintű angol nyelvi oktatás 1997 óta folyik itt, hasonlóan az informatikai képzéshez. Regionális szintű angol vers- és prózamondó versenyeknek szintén otthont adott az iskola. A nagyhírű alma materhez két szál is köti e sorok íróját. Egyrészt felesége, Törtély Zsuzsa (1953-2019) 1978-tól 2005-ig volt a Kicsinyek Kórusa karnagya, emellett az iskolában történelmet és ének-zenét tanított. Másrészt pedig főlevéltárosként végzte az iskola irattárának díjmentes selejtezését, rendezését.

Több évtizeden át számtalanszor voltam az iskolában, láttam a mindenkori iskola-vezetést, tanítóinak, tanárainak lelkiismeretes, hozzáértő munkáját, az ott tanuló gyerekek lelkes tanulni vágyását az órákon, önfeledt örömet az iskolaudvari szünetekben. Nem csoda, hogy egykori tanuló mindig örömmel gondolnak vissza iskolájukra, a „Híres Mátyás”-ra. Örömteli reménységgel várjuk tehát a további legalább háromszáz évet...

Dr. Vargha Dezső

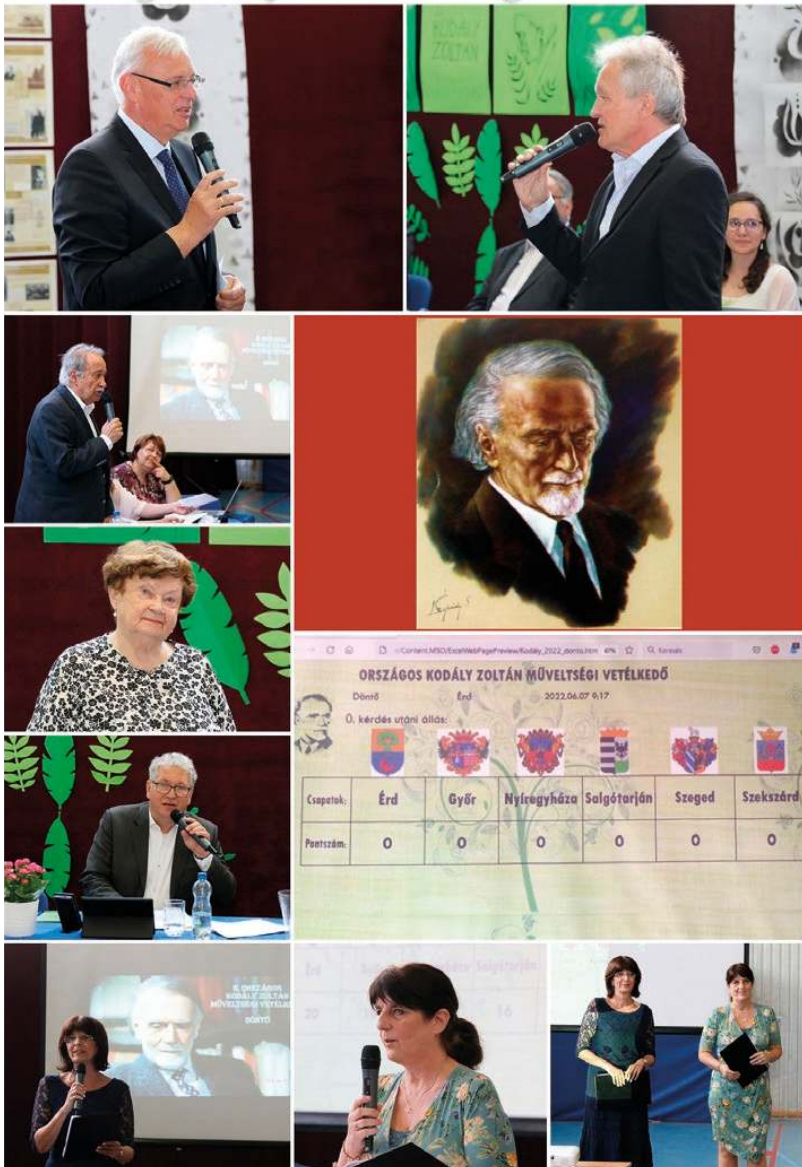

II. Országos Kodály Zoltán Műveltségi Vetélkedő

Csillogó szemű, izgatott gyermekek, mosollyal, teli várakozással és bizakodással érkező felkészült csapatok lepték el iskolánkat a zeneszerző születésének 140. és halálának 55. évfordulója tiszteletére rendezett Műveltségi Vetélkedőnkre, amit a Megyei Jogú Városok Iskolái számára rendeztünk.

Mіндеzt két és fél év Covid járvány miatti bezárkózás, közösségi események, hangversenyek hiánya után, egy olyan országban, aminek énekzene oktatását a Kodály- koncepció fémjelzi, mégis sok iskolában az éneklést, az aktív zenélést már csak nyomokban találhatjuk meg.

II. Országos Kodály Zoltán Műveltségi Vetélkedő Döntő

Ezért külön öröm volt látni, ahogy megelevenedik a zeneszerző, zene-pedagógus és zenetudós szellemisége, munkássága, művei az ifjúság körében, a három forduló során egyre mélyebb tudást hoztak felszínre a továbbjutó csapatok ebből a hatalmas életműből!

Pont úgy, ahogy Kodály Zoltán is mondta: „*Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának.*”

A Magyar Kodály Társaság, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, valamint az Érdi Körösi Csoma Sándor Általános Iskola országos műveltségi versenye egyike azon rendezvényeknek, amelyben nemcsak a résztvevő iskolák nagy létszáma, de felkészültsége is arra mutatott, hogy a több fordulós találkozó méltó módon vette ki részét a 2022-es Kodály-év ünnepsorozatából.

A Döntő játékot, megelőzte az 1. forduló, a Megyei Jogú Városi döntők, ahonnan városonként 1 csapat jutott tovább. A 2. fordulóban, a Területi döntőből a legjobb pontszámot elért 6 csapat jutott be az országos döntőbe, amit 2022. június 7-én tartottunk Érden az iskolánkban (Érdi Körösi Csoma Sándor Általános Iskola).

Magyarország déli, keleti, észak-keleti, nyugati és középső részét képviselték színes palettájukban a döntő verseny csapatai. Ők, ahogy a zsűri is említette, már mind e verseny győztesei, hisz eljutottak a verseny végső fordulójáig!

Ezen iskolák és felkészítő tanáraik névsorban:

Érdi Körösi Csoma Sándor Általános Iskola – Rápli Györgyi

Győri Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola – Etseyate Andrea Nyíregyháza – Kodály Zoltán Általános Iskola – Hudvívok Marianna Salgótarján – Váczi Gyula Alapfokú Művészeti Iskola – Lévárdi Veronika és Nagy Marianna

Szegedi Tudományegyetem Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola – Molnár-Palusek Emese

Szekszárdi Garay János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola – Keserű Krisztina és Pekari Bernadett

A szakmai felelős Rápli Györgyivel együtt a fordulók előtti felkészüléshez ismeretanyagokat, zenei részleteket készítettünk és küldtünk ki az iskoláknak Kodály életéből és műveiből, amik a fordulók során spirálisan egyre nehezedtek és mélységében gazdagodtak. A vetélkedő fordulókban szigorúan ebből az anyagból készítettük aztán a feladatokat, figyelembe véve a versenyzők életkorát (10-14 év).

Hogy a verseny tényleg örömteli és játékos legyen, változatos típusú, interaktív feladatokkal tettük színessé már a fordulókat, így a döntőt is. Jó volt látni a csapatok összmunkáját, izgatott suttogását, ahogy illesztgették a képzoaikot, ragasztgatták a hiányos mondatokba a szavakat, párosították a mű címével a kiragadott idézeteket, válogatták az igaz-

2022.06.07.

hamis válaszokat, hangmontázsokat figyeltek, zenéket ismertek fel, időrendbe helyezték a műveket, kottamozaikat állítottak össze, zeneművekhez párosítva!

De a Kodály szellemében tartott verseny nem múlhatott zenei bemutató, aktív zenélés, éneklés, lapról éneklés nélkül, s ebben már a zsűri értékelése igen fontos szerepet játszott.

A zsűri tagjai az elnök Kertész Attila, Liszt díjas címzetes egyetemi docens, a Magyar Kodály Társaság elnöke mellett Sebestyénné Farkas Ilona zenepedagógus, Kodály Zoltán egykori tanítványa, „Mona néni”, ahogy mi, egykori diákjai szólítottuk és Dr. Körmendy Zsolt PhD egyetemi docens voltak.

A játékban minden iskola csapata előzetesen felkészült egy önálló zenei produkcióval, amiben nem volt kötelező mind a hat diáknak szerepelnie.

Nagyon ötletes, színes előadásokat láthattunk, klarinét – énekhanggal párosítva, dalosjáték összeállítás, Cohors Generosa – régi magyar diák-köszöntő és a Bicinia Hungarica-ból válogatott művek széles palettáját díjazhatta a zsűri pontokkal.

A különösen kifejezően, szépen előadott bemutatóért volt, hogy rendkívüli pontokkal jutalmazta a csapatokat a zsűri. Így volt ez a lapról éneklésnél is a 333 olvasógyakorlatból, ahol a szegedi csapat mosolygós arcú leánykája megérdemelten nyert még plusz pontot csapatának a kifejező blattolásért.

Összességében igen tartalmas nap volt, szoros küzdelemben, az eredmény is ezt mutatta: az 1. 2. és 3. csapat fej-fej mellett végeztek, Érd, Szeged és Győr csapata.

Sebestyénné Farkas Ilona „Mona néni” az értékelésében a gyerekek nagyszerű felkészültségét méltatva, egy jótanácsot is adott, ami a Kodályi gondolatokban is megfogalmazódik, s üzenet a mai kor énektanárainak is: „énekelni, énekelni, énekelni”.

Büszkék lehetünk, hogy van nekünk egy Kodály Zoltánunk, aki annyi csodálatos mű mellett tartalmas, szép gondolatokat és útmutatást adott nekünk.

„Aki zenével indul az életbe, bearanyozza minden későbbi tevékenységét, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti sok bajon. A zene tápláló, vigasztaló elixír, és az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza”

Ezt a kincset, elixírt vitték haza szívükben, elméjükben a versenyző gyermekek, és adják tovább, örökítik meg majd reményeink szerint a jövő nemzedékének is!

Ilosfai Csilla

Emlékhangverseny Nemesszeghy Lajosné tiszteletére

Magyarország első ének-zenei iskolájának alapító igazgatója, Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Márta születésének 100., halálának 50. évfordulója 2023-ban lesz.

S ami közte volt: életének igen rövid, de rendkívül tartalmas 50 évére emlékeztünk mi, egykori tanítványai és tanártársai, valamint a Kodály Iskola mai tanárai és diákjai 2022. május 13-án, Kecskeméten. A tiszteletére rendezett hangverseny eredeti célja az volt, hogy adományokat gyűjtsön az iskolaalapító síremlékének felújítására, de – mivel a szükséges pénzösszeg a gyűjtés kezdeményezőinek eredményes munkája, az egyéni adakozók, valamint ifj. Dr. Nemesszeghy Lajos és Kecskemét város jelentős összegű hozzájárulása révén már összegyűlt – a koncert végül is nyitánya lett a jövőre esedékes ünneppsorozatnak.

Szentkirályi Márta a budapesti Tanítóképzőben végezte tanulmányait, majd 1942-ben kezdte meg tanári tevékenységét a kecskeméti Református Tanítóképző Intézetben. Kezdetben nevelőtanárné, majd ének szaktanítói képzettsége megszerzése után gyakorlóiskolai énektanárnéként működött az intézetben. Munkáját rendkívül eredményesen végezte, tanítójelölt tanítványai és a kisgyermek egyaránt lelkesedtek a fiatal tanárért. (Édesanyám is tanítóképzős tanítványa volt, így elbeszéléseiből korábban megismertem Márta néni varázslatos alakját, mint valóságosan.) Pályája kezdetén tanulmányozta Kodály Zoltán zenei neveléssel kapcsolatos írásait és Ádám Jenő módszertani útmutatásait. Már a 40-es évek második felében kísérletet tett arra, hogy az intézet osztályaiban bevezesse a mindennapi énekórát, erre azonban nem kapott engedélyt. Sikeresen alakított viszont zeneóvodai csoportot, mellyel felléptek a Kodályt Kecskemét díszpolgárává avató ünnepséget követő hangversenyen, 1947-ben. A koncert utáni beszélgetésen Kodály ezt mondta a fiatal tanárnőnek: *„Ez jó, csak nem szabad abbahagyni a hatéveseknél. Így folytassák az iskolában is!”* Ez ösztönözte arra, hogy megkezdje az énekes iskola létrehozásának viszontagságos előkészítését, mely 1950 őszére sikerrel járt: október 27-én kísérleti jelleggel elindulhatott az első énekes osztály egy szerény iskolaépületben – az országban elsőként.

1952-ben kapta meg az iskola a hivatalos működési engedélyt, ekkor lett igazgatója az intézménynek Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Márta, s vezette azt 1973-ban bekövetkezett haláláig. Az 1953-as tanévtől, ha nem is hivatalosan, de valójában „szakfelügyelője” maga Kodály Zoltán volt, aki rendszeres látogatásai során tanácsokkal, újabb feladatokkal látta el, s szigorúan őrködött az oktatás nyitottsága és szakmai színvonalá felett. Segítségével juthatott az iskola új otthonhoz: az 1964-ben birtokba vett épület lehetővé tette az intézmény 12 évfolyamossá bővülését,

kényelmesebbé tette a hangszeres oktatást, valamint az egyre gyarapodó bel- és külföldi szakmai látogatócsoportok óralátogatásait. Ekkor lettem én is az iskola növendéke, s bizony csodálkoztunk, ha kiváló énektanárunk, Lakos Imréné Mária néni egyedül, vendégek nélkül érkezett az énekóránkra. Az iskola mintául szolgált az ötvenes és hatvanas években Magyarországon öröndetes módon létrejövő ének-zenei tagozatoknak, de egyben – Amerikától Európa számos országán át Japánig – a lelkes, érdeklődő külföldi szakemberek munkájához is.

Nemesszeghy Márta néni és kiváló, maga válogatta tanártársai csodálatos iskolát teremtettek, ahová boldogság volt járni: rend és fegyelem uralkodott, de magas szintű követelményeket, pezsgő zenei és kulturális életet és családi légkört biztosított diák és tanár számára egyaránt. Ez még halála után tíz évvel is érzékelhető volt, amikor fiatal tanárként vizsgázhattem egykori iskolámba tanítani.

Az emlékhangverseny megnyugvással tölthetett el minden jelenlét: az alapító igazgató által kialakított igényesség, magas szakmai színvonal ma is jellemzi az intézmény működését. Köszöntőjében ennek is hangot adott Szeberényi Gyula Tamás, Kecskemét Megyei Jogú Város volt alpolgármestere, országgyűlési képviselő, aki üdvözölte és támogatásáról biztosította a kezdeményezést.

A koncert közreműködői a Kodály Iskola művésztanárai és növendékei voltak. Az első fellépő a nemzetközi sikereket elért Aurin Leánykar volt Durányik László vezetésével, Révész László zongorakíséretével. Ezt követően hangszeres és énekes produkciók szóltak meg J. Brahms, E. Lacy, F. Tarrega, M. de Falla, F. Doppler, M. Glinka, J. S. Bach és Ittész Tamás műveiből Dömötör Zsuzsa, Madarász Éva, Seres József, Ferencz Attila Gábor, Révész László és Ittész Tamás (zongora), Tóth Eszter (altszaxofon), Palotás Gábor (marimba), Bozsóki Gábor (gítár), Polyák Zsóka, Pulius Emese, Berényi Bea, Dratsay Ákos (fuvola), Dratsay Dóra, Mudrák Mariann (ének) és Ittész Tamás (hegedű) előadásában.

A hangverseny megszervezése és lebonyolítása Földi János intézményvezető-helyettes munkáját dicséri.

A síremlék felújításának és az adománygyűjtésnek kezdeményezője Dömötör Zsuzsa karmester és Dr. Horváth Ágnes ny. főiskolai tanár, akik az utolsó, még Márta néni által kibocsátott ének-zenei gimnáziumi osztály egykori dákjai voltak. Köszönet illeti őket tiszteletre méltó és eredményes munkájukért! Segítőikkel, a következő végzős évfolyam tagjaival összefogva a szükséges összeget már a hangverseny idejére összegyűjtötték az említett támogatások révén, valamint a sírkőkészítő, Fellegi Tamás – aki szintén az iskola növendéke volt – hozzájárulásával.

Az adománygyűjtés azonban folytatódik, s a befolyó további összeget a 2023. évi síremlékavatás, valamint ünnepi emlék koncert lebonyolítására fordítják a szervezők.

Bízunk abban, hogy a következő év megemlékezésein ismét együtt

idézhetjük fel Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Márta rövid életének példamutató értékeit, a szó igaz értelmében iskolateremtő, áldozatos tevékenységét.

*Dr. S. Szabó Márta
a Kodály Iskola egykori diákja, majd tanára,
a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának docense*

A számla adatai:

Számlatulajdonos neve: dr. Horváth Ágnes Emília

Számlaszám: 11773023-00958783

IBAN: HU10 1177 3023 0095 8783 0000 0000

BIC (SWIFT) kód: OTPVHUHB

Dömötör Zsuzsa és dr. Horváth Ágnes

Ismét felhangzott Szokolay Sándor Tarhosi fanfárja

„Az ország első, legrégebbi komolyzenei fesztiválja, melyet a neves, iskolaalapító karnagy-pedagógus, Gulyás György Békés város vezetőinek hozzájárulásával indított útjára 1976-ban, idén XLVI. Békés-tarhosi Zenei Napok néven gazdagítja hazánk kulturális programkínálatát.

A június 19-i teltházas nyitóhangverseny sikere a békési Városi Kulturális Központban egyértelműen jelezte a kéthetes rendezvénysorozat létjogosultságát. A Körösök vidékének „Fórum Romanum”-án már több évtizede nyaranta olyan emberek találkozhatnak, akik igénylik és őrzik évszázadok zenei hagyományait, nemzeti kultúránk nagy elődeinek értékeit.

Gulyás György tarhosi Énekiskolájának jelképes utódja, a BÉTAZEN – a kodályi jóslatot követve, mely szerint „Tarhos nagy jövő előtt áll” – országhatárokat átívelő, gazdag múltra tekint vissza.

Ma is élő, virágzó jelenét mi sem bizonyítja jobban, mint az elődök örökségét ápoló működtetők, szervezők, fellépők népes hadának fáradhatatlan munkája és szakmai elismerést kivívó eredményeik.

Bagoly László, a zenei napok művészeti vezetője köszöntő beszédében az egykori, tarhosi Énekiskola híres művészekké vált diákjaira emlékezett, s a nagy zeneszerzők – Bartók, Kodály, Szokolay – örökségét idézte. Művészeti vezető elődeinek munkásságát, azt a szellemiséget, mely az értékes zene megszerettetésére épült, és nagy látogatottságot vonzott minden nyáron. Ennek köszönhető, hogy Békés Város Képviselő-testülete 2003-ban a Békés-tarhosi Zenei Napokat a város Európai Unióhozományává nyilvánította. 2007-ben, az egykori Tarhosi Énekiskola Magyar Örökség díjat kapott, majd 2016 tavaszán kuratóriumi döntés alapján a Nemzeti Értéktárba került.

Az idei nyitókoncert közönsége meggyőződhetett arról, hogy a város és a zenei napok vezetése idén is dús programot, igényes zenei választékot kínál az érdeklődőknek. A Békés Megyei Szimfonikus Zenekart a nyitóhangversenyen Gál Tamás Liszt-díjas karmester, Érdemes Művész vezényelte. Az elhangzott Erkel, Kodály és Bartók művek értékes, népszerű

dallamai mellett a közönség Sammartini Furulyaversenyét hallhatta a fiatal, gyulai tehetség, az Erkel-ösztöndíjas Szegedi Réka Panna zseniális zeneiségével.

Az országosan is ritkán hallható, négykürtös versenyművet, a 19. századi szerző, Hübler muzsikáját a Békés megyei szimfonikusok zenekari tag-

jai szólaltatták meg, Berczki Gábor, Klement Aliz, Vágó János és Puskás Sándor Róbert – a zenekar művésztanárai. Az pedig külön ajándék a békésiek számára, hogy a műsorban fellépett Berczki Julianna zongorás csembalóművész, Berczki Gábor kürtművész, Erdei István harsonatanár, akik a békési zeneiskola neveltjei, valamint Fejes Antal és Sándor Otto gordonkatanár, Timkó Sára fuvolatanár, akik a rendező város tehetségnevelő értékeit képviselték.” 5(F.Pálffy Zsuzsa Aranykatedra Díjas zongoratanár tollából)

Két héten keresztül, esténként remek előadásokkal várták a rendezők, az előadóművészek városunk zenekedvelő közönségét.

Hallhattunk orgonahangversenyt a békési Római Katolikus Szentháromság Plébániatemplomban, melynek fellépői Teleki Miklós, Artisjus-díjas orgona- és zongoraművész, valamint Bernáth-Kersák Edina énekművész voltak. Az előadók által teremtett hangulat, szívünkhöz, lelkünkhöz közeli előadásmód, a remek Bach, Haydn, Mozart és Liszt művek tették emlékezetessé az esti koncertet. A kiváló akusztikájú műemlék templom orgonája nagyszerűen zengett a „mester” keze alatt szólóhangszerként, és a gyönyörű hangú énekművészt kísérve is.

Nem először szerepelt a zenei napok rendezvénysorozatában a debreceni Sonus Ütőegyüttes, tagjai a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának hallgatói. Szabó István egyetemi tanár első éves, ígéretes tehetségei számos ütőhangszeren mutatták be bravúros játékukat. Marinbán, ugendai amadindán, kisdobokon csendültek fel különleges hangzású szerzemények. A fiatal muzsikuskok színes ízelítőt adtak repertoárjukból J. S. Bachtól a jazzig, Steve Reich zenéjétől a ragtime melódiáikig.

A békéscsabai Vozár M. Krisztián zongoraművész – „Kultikus filmek zenéi” (Vladimir Cosma, Ennio Morricone, Nino Rota, Vangelis...) címmel jótékonyági hangversenyt adott a kárpátaljai magyarok megsegítésére a Szokolay Sándor Alapfokú

Művészeti Iskolában. Ismert filmek fülbemászó dallamait – mintegy huszonegy művet – az előadóművész saját átíratra alapján játszott el, amit a közönség nagy élvezettel hallgatott, helyenként vastapssal fogadott. Két magyar filmzene is elhangzott az esten: Seres Rezső „Szomorú vasárnap”, valamint Márkus Alfréd műve a Meseautó című filmből.

Ugyan a program nem klasszikus zongoradarabokat darabokat vonultatott fel, mégis a válogatás és az előadás művészi igényessége megmutatta a könnyedebb műfaj értékes elemeit, komoly és könnyű zenei művek, filmzenék népszerűsítését és eljuttatását olyan közösségekhez is akiknek a kulturális javakhoz való hozzáférése csökkentett lehetőségű.

Gulyás György tarhosi Énekiskolájának egykori, ma is szívvel-lélekkel emlékező diákjai közül vannak, akik minden júniusban visszatérnek a zenei napok hagyományörző rendezvényeire. A volt tarhosi tanulók a hozzájuk csatlakozó utódokkal és a fiatalabb generációval együtt, ilyenkor újra találkozhatnak a Békés-Tarhosi Zenebarátok Körének éves közgyűlésén és az azt követő programokon.

Idén, a 46. zenei napok keretében, június 25-én délelőtt, ismét a Szokolay Sándor Alapfokú Művészeti Iskola fogadta szeretettel a jeles alkalomra érkezőket. A baráti kör tisztújító közgyűlése után a résztvevők megkoszorúzzák Gulyás György emléktábláját a művészeti iskola homlokzatán. Minden évben elmaradhatatlan látogatást tesznek a tarhosi parkba, ahol együtt róják le tiszteletüket Gulyás György mellszobránál, a róla elnevezett Zenepavilon előtt. A tarhosi program részeként előadások hangzottak el. Dr. Mindszenty Zsuzsánna nyugalmazott docens, karnagy a Kodály koncepció ma is alkalmazható filozófiáját, eszközrendszerét mutatta be nagy elhivatottsággal. Meggyőző mondanivalója kedvező visszhangra talált az ének-zene oktatás elkötelezett pedagógusai körében. A jó hangulatot közös éneklés, majd Kerényi Judit oboaművész, a Pro Musica kamarazenei tábor vezetője és tanítványainak műsora biztosította. A házigazda képviselőjében Végváry Edina üzletfejlesztési menedzser Tarhos zeneturisztikai kapcsolódási lehetőségeit ismertette. Az előadást követően a résztvevők Békésen, a református templomban kórusok hangversenyét élvezhették.

XVII. alkalommal került megrendezésre a Békés-tarhosi Kórustalálkozó a békési református templomban. A találkozó művészeti vezetője Sebestyénné Farkas Ilona. Az ő meghívására adott koncertet a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde Kórusa Kocsorné Krizbai Anna, a budapesti Kóta-díjas Hunyadi Véndiák Kórus Sebestyénné Farkas Ilona, a békéscsabai Calandrella Kamarakórus Kutyejné Ablonczy Katalin, a gyulai Pro Musica Kórus Stefan Adrian Bugyi és a szentesi

Bárdos Lajos Vegyeskar Farkas Márta és Nagy János karnagyok vezényletelével. Nagyszerű előadásban volt része a hallgatóságnak, a kórusirodalom csodás darabjait élvezhettük remek kórusok előadásában. Sebestyénné Farkas Ilona karnagy, aki Kodály Zoltán tanítványa volt, hangsúlyozta, hogy a találkozó lényege a tarhosi kultúra fenntartása és továbbadása.

A baptista egyház szinte minden évben bekapcsolódik a zenei napok programjába egy koncert erejéig. Az idén újították fel az imaház orgonáját, ez alkalomból tartott zenés áhítaton Tóka Ágoston orgonaművész játékában gyönyörködhettek a vendégek és a gyülekezet. Elhangzott J.S. Bach D-moll Toccata és Fúga, a D-dúr szvit Air tétele, Liszt Ferenc egyik korálja, egy baptista zsoltár, Gárdonyi Géza Mondjatok dicséretet című kórus műve, végezetül jazz átiratokat hallhatott a közönség.

IX. Békési Fúvószenekari Találkozó házigazdója a Békés Városi Ifjúsági Fúvószenekar volt, melynek karmestere Bagoly László. Jó hangulatú, ismerős dallamokat játszó együttesek játéka – a Vágó János vezette Hódmezővásárhelyi Városi Fúvószenekar, Szőke Ferenc vezényletelével

a Lakiteleki Tűzoltózenekar és Domokos Balázs Körösparti Junior Fúvószenekara – kivívtá a nagyszámú közönség tetszését. Indulók, népdalok, operett, jazz, filmzenei melódiák csendültek fel a koncert alkalmával, zárószámként a négy együttes közösen játszotta el a Fehérvári indulót.

A békési Szokolay Sándor Alapfokú Művészeti Iskola zeneművészé vált egykori tanítványa, Varga Tivadar triójának sikerét a hosszan tartó taps jelezte. Repertoárjukban a jazz örökzöldek mellett Varga Tivadar szerzeményei találhatók, így lényeges megemlíteni Oscar Peterson kanadai-jazz zongoristát, aki óriási hatással volt Tivadarra mind a zongorajátékot, mind a klasszikus zenei hatásokat tekintve. Ezzel együtt a trióhoz közel állnak a groove-os, drum and bass- és swing alapú zenék is. Nagy hangsúlyt fektetnek a kollektív improvizációra. Gayer Ferenc bőgő és Weszely Ferenc dob játéka nagyszerű kíséretet adott Varga Tivadar zongora előadásához. Felcsendült Nino Rota, Márkus Alfréd filmzenéje, Kozma József Hulló falevél, Lehár Ferenc Vágyom egy nő után című dala más élvezetes művek sorában. Igazi zenei élményt kaptak a jazz rajongói!

A Békés-tarhosi Zenei Napok egyik „legfiatalabb” programeleme, a 4 éve elindított „Volt növendékeink hangversenye”, melyen a békési zeneiskola berkeiből kilépő fiatal tehetségek mutatkoznak be, akik azóta művészi pályán folytatják tanulmányaikat. A Szokolay Sándor nevét az elmúlt évtől büszkén viselő zeneiskola hangversenytermében Rázga Áron zongoratanár kíséretével fellépő fiatal tehetségek zeneművészeti szakgimnáziumok, egyetemek növendékei muzsikáltak.

XLVI. Békés-tarhosi Zenei Napok zárásaként a Békés Megyei Prima Díjas és a Civilek a Városért Díjjal is kitüntetett Belencéres Néptáncegyüttes, újra néptáncsal és népzenevel töltötte meg a színpadot. Az együttes tánckarvezetői, Simonné Csapó Magdolna és Földesi Márton. Az utánpótlás együttesek vezetői Mahovicsné Ladányi Anita és Földesi Márton néptáncpedagógusok. Okányi Mihály az együttes művészeti vezetője szerint mindenki nagyon várta már a fellépés lehetőségét, erre készültek egész évben. A néptáncegyüttes minden korcsoportja teltház előtt mutatta be táncait, az élő zenét a Bürkös zenekar szolgáltatta. Az évad táncosai díjat az idén Bondár Emese és Lipcsei Balázs vehette át.

Kálmán Tibor, Békés város polgármester zárszavában elismerését fejezte ki a rendezvény színvonalát, szervezést illetően, és köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik kivették részüket a fesztivál sikerességében.

*Farkas Lászlóné,
a Békés-tarhosi Zenebarátok Köre elnök*

Zenei kalandozások Budapesten *A Magyar Zene Házától az Eiffel Műhelyházig*

A Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tagcsoportja közel ötven fővel 2022. június 11-én (szombaton) Budapestre kirándult. Egy kellemes városligeti séta után tekintettük meg a nemrég átadott Magyar Zene Házát. A különleges, természettel párbeszédet folytató épületet Sou Fujimoto japán építész, a 2014-ben kiírt tervpályázat nyertese tervezte. A pályázat Magyarországon ismertté vált címe „Zene a lombok alatt” volt. A különleges, ívesen vezetett üvegfalak, a fogadótér levelein áttetsző napsugár és az egyedi fénykutat fantasztikus atmoszférát teremtenek, melyet megérdemelten ismertek el 2019-ben Londonban az Európa legjobb középülete, 2020-ban pedig a világ legjobb zenei projektje díjjal. Megtekintettük a múzeum csodálatos – és minden szegmensében szellemesen interaktív – állandó kiállítását. Élve a lehetőségekkel kipróbáltuk zenei és kompozíciós játékait is.

Délután az Eiffel Műhelyház meglátogatása volt a program, ahol szakavatott vezető fogadott minket. Az Eiffel-csarnokot valójában Feketeházy János (1842–1927) tervezte, akit a magyar építészet egyik szürke eminenciásaként is emlegetnek. A csarnok 1884–86-ban épült fel az Északi Jár-műjavító részeként, s ez a magyar vasúttörténet európai viszonylatban is

FOTO DR. SIPOS LÁSZLÓ

párját ritkító legnagyobb csarnokrendszere. Ez a pompás ipari műemlék 2020-tól – több éven át tartó átalakítást és felújítást követően – a Magyar Állami Operaház új logisztikai és művészeti központjának ad otthont. Érdeklődve jártuk be az egykori hatalmas járműjavító-csarnokból teremtetett – műhelyeket, színház- és pódiumtermet, valamint izgalmas kiállítótereket és télikertet magába foglaló – új kulturális központot.

Késődélután pedig a Kossuth-díjas, érdemes művész Lukács Gyöngyi operaénekesnő és a Komor-, Juventus- és Pless-díjas Szennai Kálmán zongoraművész Csajkovszkij- és Rahmanyinov-dalokból és művekből összeállított koncertjén vettünk részt. „Ha a szem a lélek tükré, akkor a daléneklés is az, tükrözi az énekes és az ő éneklésének egészét” – hirdette az Eiffel műsorlapja.

Ezúton mondunk köszönetet Belinszky Etelka tanárnőnek, a megyei tagcsoport elnökségi tagjának a kirándulás megszervezéséért.

Dr. Sipos László

31. Nemzetközi Kodály Szeminárium

Kecskeméten

2022. július 18–29.

Az előző két évben tartott virtuális kurzusok után 2022 júliusában újra személyesen köszönthettük a LFZE Kodály Intézete éves nyári szemináriumának hallgatóit. Az előző két év tapasztalataira építve megtartottuk az online szemináriumot is. A járványhelyzet, illetve a szomszédunkban zajló háború miatt a vártnál kevesebben jöttek el: személyesen 41 hallgató 14 országból – köztük egy ötfős amerikai egyetemi csoport három tanár kísérőjükkkel –, míg online 36 fő csatlakozott a programhoz 18 országból. A korábbi évek 130–160 fős zsongásához képest a kis létszámnak előnye is volt, hogy így jobban megismerhettük a résztvevőket és talán személyre szabottabb élményben lehetett részük.

A megszervezésben kiemelt szerepet vállaltak a Kodály Intézet munkatársai: Patakiné Sztana Ágnes, Szarka Katalin és Dr. Kéri Laura igazgatóhelyettes. A szeminárium honlapja: <https://kodalyseminar.hu/>

A szeminárium felépítése követte az elmúlt évtizedek gyakorlatát: a résztvevők előzetes tudásának megfelelő *szolfézs* és *karvezetés* kurzusok mellett kóruséneklés, valamint módszertani műhelyfoglalkozások és zongorapedagógia szerepeltek a kínálatban, köztük délelőttönként a népszerű *Kokas műhely* (Körtvési Katalin vezetésével), valamint Lucinda Geoghegan (Skócia) Énekes játékok foglalkozása.

1. Kokas-műhely Körtvési Katalin vezetésével

2. Énekes játékok –
Lucinda Geoghegan

A Kodály Intézet tanárai mellett négy külföldi oktató is hozzájárult a kurzus sikeréhez, tapasztalataik illusztrálták a Kodály-koncepció és a rá-épülő zeneoktatási gyakorlat alkalmazhatóságát a világ más országaiban.

3. Műhelyfoglalkozás James Cuskelly-vel

A délutáni műhelyek témái *kora gyermekkori és alsó tagozatos* (Lucinda Geoghegan és Szirányi Borbála), illetve *felső tagozatos és középiskolai* (Dr. James Cuskelly és Gyombolai Bálint) *iskolai énektanítás, karéneklés módszertana* (Fűri Anna és Farkasházi Dávid), valamint *stílusalapú zenei képességfejlesztés* (Dr. Keresztes Nóra és Dr. Balogh Máté) voltak.

4. Gyombolai Bálint

dr. Balogh Máté

Az online csatlakozók választhatták a *reggeli bemelegítő éneklésből, szolfézból és módszertanból álló képzéscsomagot*, vagy a *ZeneZen kreatív zongorapedagógiai foglalkozást*, valamint egyéni ének- és zongoraórákat. A kurzus oktatói: Dr. Rajk Judit, Barabás Edina, Hargittai Eszter (Izrael, Nagy-Britannia), Yasmin Folini (Görögország), Dr. Asztalos Kata, Lucinda Geoghegan, Szirányi Borbála, Dr. James Cuskelly és Gyombolai Bálint.

6. Kóruspróba – vezeti: Fűri Anna

7. ZeneZen online –
Körtvési Katalin és Novák Anikó

A szimpóziium végén a résztvevőkből álló énekkar rövid koncerttel búcsúzott Kecskeméttől. Reméljük, jövőre már újra nagy létszámú résztvevővel rendezhetjük meg a 32. Nemzetközi Kodály Szemináriumot.

8. A Kodály szeminárium oktatói és résztvevői

A szemináriummal párhuzamosan, de attól függetlenül zajlott a hagyományos nyári **Kodály Művészeti Fesztivál** a Hírös Agóra Kulturális Központ szervezésében. A program Aknay János Kossuth-díjas festőművész kiállításának megnyitójával kezdődött 2022. augusztus 18-án, amelyet a Hírös Agóra Kodály termének ünnepélyes felavatása és a Magyar

Fotográfiai Múzeum gyűjteményéből összeállított Kodály-kiállítás bemutatása követett. Az ünnepségen közreműködött az idén újból összeállt Nemzeti Ifjúsági Kórus Erdei Péter vezényletével, akik a Bárdos Lajos: *Cantemus!* és Kodály Zoltán *Békesség-óhajítás* című művét adták elő.

A fesztivál nyitóhangversenyén a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar játszott Mozart, Mendelssohn és Kodály műveket. Vendégkarmesterük a Berlini Filharmonikusok szólóklarinetosa, Andreas Ottensamer volt, akinek energikus vezénylése mellett klarinétjátékát is élvezhettük a *Lieder ohne Worte* néhány darabjában, amelyeket ő hangszerelt klarinéra és vonós kamarazenekarra.

A fesztiválprogramban számos műfaj helyet kapott, a klasszikus zene nagyjaitól kortárs zeneszerzőkön át, népzenei ihletésű és jazz programokig. Meghallgathattuk többek között a Budapesti Kamaraopera produkciójában Mozart: *Bastien és Bastinne* daljátékát; „Mennyei hangok” címmel Miklósa Erika és Somogyi-Tóth Dániel ének-orgona hangversenyét, amelyen Tóth László trombitaművész is közreműködött.

Szintén ének-orgona-trombita hármasa alkotta a fesztivál egyik kiemelkedő hangversenyét, amelyet augusztus 16-án négy fiatal művész, Somodai Bence János (trombita), Földi Jácint (trombita), Mondok Yvett (szoprán) és Dóbisz Áron (orgona) adott a Barátok templomában. A főként barokk zeneszerzők műveiből álló válogatás mellett felcsendültek Kodály: *Akkor szép az erdő* és *A csitári hegyek alatt* népdal-feldolgozásai, illetve Magda Dávid Kodály tiszteletére írt *Fanfare*-ja.

A jazzkedvelők számára a Jazzation együttes „Acapella a világ közül” című műsora nyújtott maradandó élményt. A gyermekeket Bodnár Szilvia és társainak „Titoktok” interaktív koncertje várta, Weöres Sándor, Kányádi Sándor és Nemes Nagy Ágnes megzenésített verseivel.

A klarinét ismeretlen oldalát, a szólóhangszerként alig használt C klarinétot mutatta be Rozmán Lajos klarinétművész, akit Dargay Marcell zeneszerző kísért zongorán. Az eredetileg énekhangra, oboára, illetve

9. Rozmán Lajos

fuvolára írt barokk dallamoknak különleges színt adott a ritkán hallott klarinét hangja. Műsorukon emellett 20. századi és kortárs zeneszerzők (Bartók Béla és Sáy László) is helyet kaptak.

A 2018-ban alakult, nyaranta kéthetes aktív munkára és hangverseny-sorozatra összegyűlő Nemzeti Ifjúsági Kórus immáron rendszeres és nagyon várt fellépője a Kodály Fesztiváloknak. Idén is megtelt a Piarista templom, hogy hallhassa többségében kortárs magyar zeneszerzők műveiből álló műsorukat, amelyeket a magyar kórusmozgalom két meghatározó alakjának: Kodály Zoltánnak és Bárdos Lajosnak egy-egy műve keretezett. Az öt állomásból (Veszprém, Kaposvár, Pécs, Budapest, Kecskemét) álló 2022-es turnéjuk során két új karművet mutattak be: Csemiczky Miklós: *Ad Mariam* és Szabó Barna Vörösmarty Mihály versére írt, *Virág és pillangó* című kompozícióját. Az anyagországi és határontúli magyar fiatalokból álló kórus vezetői Erdei Péter és Nemes László Norbert karnagyok voltak.

A Kodály Művészeti Fesztivált a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar „Szentivánéji álom – atmoszférakoncert” hangulatos szabadtéri hangversenye zárta.

10. Nemzeti Ifjúsági Kórus

Polyák Zsuzsanna

Cím: 1064 Budapest, Vörösmarty u. 35.
Adószám: 19040437-1-42
OTP Bank: 11706016-20822228

Honlap: www.m-kodalytarsasag.hu
Email: magyar.kodaly@lisztakademia.hu
Telefon: +36-1 3221-802

Magyar Kodály Társaság

Alapítva 1978

JEGYZŐKÖNYV

A MAGYAR KODÁLY TÁRSASÁG 2022. JÚLIUS 6-I ELNÖKVÁLASZTÓ KÖZGYŰLÉSÉRŐL

Helyszín: Városmajori Gimnázium Angelica Szalonja
(1122 Budapest, Városmajor u. 71.)

Időpont: 2022. 07. 06. 11.00 óra

Jelenlévők: B. Horváth Andrea, Blazsek Andrea, Erdélyi Ágnes, Gráf Zsuzsanna, Kertész Attila, Kneifel Imre, Mindszenty Zsuzsanna, Rápli Györgyi, S-Szabó Márta, Szalay Olga, Őri Csilla, Vas Bence, online Józsa Mónika (Galánta)

Kimentették magukat: Jámbor Zsolt, Belinszky Etelka, Rozgonyi Éva, Bencsik Erzsébet

Felügyelő Bizottság részéről: Balásházi Bálint (FB elnök)

Szavazatszámllálók: Balásházi Bálint, Kende Zsuzsanna

Jegyzőkönyv vezető: Kende Zsuzsanna

Levezető elnök: Őri Csilla

Levezető elnök köszöntötte a jelenlévőket és megadta a szót Kertész Attilának, aki a 2022. május 29-i közgyűlésen bejelentette mandátuma lejáratát és egészségi állapota miatti lemondását. Átmenetileg átvette a Pécs-Baranya Megyei tagsoport vezetését.

Kertész Attila újra megköszönte a társelnökök, elnökségi tagoknak az elmúlt immár 4 évben nyújtott segítségüket, különös tekintettel a Covid járvány alatti helytállásukra. Konkrét javaslatot az utódlásra nem kívánt adni, de javasolta, hogy az új elnök megválasztásánál mindenképpen elsődleges szempont legyen a szakmai felkészültség, szervezési gyakorlat és az angol nyelvtudás is.

Levezető elnök: ismertette az elnökválasztás menetét. A szavazás titkos, a szavazásra jogosultak egy nevet kell, hogy felírjanak egy papírlapra. A legtöbb szavazatot kapó személy lesz felkérve az elnöki tisztség betöltésére. Amennyiben esetleg az illető nem vállalja, úgy egy újabb szavazás eredménye lesz a döntő.

Szavazás eredményét Balásházi Bálint ismertette:

Minden szavazat érvényes volt. Eredmény: Vas Bence 10, Öri Csilla 3 Mindszenty Zsuzsanna 1 szavazatot kapott. Így az **MKT új elnöke – amennyiben vállalja: VAS BENCE.**

dr. VAS BENCE: köszönte a megelőlegezett bizalmat és **elvállalta a megbízatást.**

Röviden elmondta elképzeléseit a Társaság további működésével kapcsolatban. Véleménye szerint ki kell dolgozni egy szervezeti és működési szabályzatot, amiben meghatározhatók lennének az elnökségi tagok személyre szabott feladatai. Tervezi a tagcsoportok meglátogatását, a tagcsoport vezetőikkel és az elnökség tagjaival való személyes elbeszélgetést, a közös feladatok felmérését.

Hangsúlyozta, hogy tevékenységünk során komoly gondot kell fordítani az ének-zenetanárok képzésére, információkkal való ellátásukra, a fiatalításra, a társszervekkel való együttműködésre, továbbképzések szervezésére, társszervek által rendezett konferenciákon, hangversenyeken való képviseletre, de fontos feladat a Társaság PR tevékenységének javítása, pl.a közmédiában való megjelenés. Meg kell vizsgálni, hogy a meglévő gyermektáboroztatásba hogyan lehetne bekapcsolódni ún. zenei táborok létrehozásával, ami nagyban segítené az ének-zene iránti érdeklődés felkeltését, rávezetné az ifjúságot az együtt éneklés örömére, alapul szolgálhatna az iskolai oktatás eredményességéhez is.

Ezen és további ötletek kidolgozása és gyakorlati lebonyolítása során számít az elnökség támogatására és segítségére.

Társelnökök megválasztása szintén titkos szavazással történt. Az összes szavazat érvényes volt.

Ennek eredménye: **B. HORVÁTH ANDREA 8 db és ÖRI CSILLA 5 db szavazattal megválasztásra került. Mindketten vállalták a megbízatást.**

Levezető elnök ezután megköszönte az elnökség aktív részvételét, valamint Gráf Zsuzsannának a szíves vendéglátást.

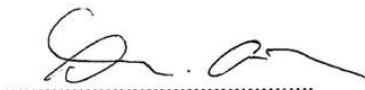
Budapest, 2022. július 6.

Jegyzőkönyv vezető:

Kende Zsuzsanna

Levezető elnök

Felügyelő Bizottság elnöke

Balásházi Bálint

Magyar Kodály Társaság

Alapítva 1978

JEGYZŐKÖNYV

a Magyar Kodály Társaság 2022. május 29.-i rendes és tisztújító közgyűléséről

1. A szerv neve: Magyar Kodály Társaság rendes éves és tisztújító közgyűlése

Az ülés meghirdetett időpontja: 2022. május 29., 11.00 óra

Helyszín: a Marczibányi téri Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium és Zenei AMI kamaraterme – (1022 Budapest, Marczibányi tér 1.)

Amennyiben a megadott időpontban a közgyűlés nem határozatképes, a halasztott közgyűlést az elnök ugyanazonnap 11.30 órára hívja össze a fent megnevezett helyre. A határozatképesség hiánya miatt elhalasztott és másodsorra Összehívott közgyűlés a megjelent tagok számától függetlenül határozatképes az Alapszabály 1.4.3. pontja értelmében.

Elnök megállapítja, hogy a 11.00 órára összehívott közgyűlés **nem határozatképes**, ezért 11.30-ra újra összehívja ezt. A fennmaradó időszakban A Kodály iskola kórusai és hangszeren játszó diákjai színvonalas, hangulatos műsorral köszöntötték a résztvevőket.

Kórus: Kodály Zoltán: Zöld erdőben, Pange lingua – Orbán György: Szelíd erdők; Fekete Gyula–Pósa Lajos: Három szép pillangó – vezényeltek: Óri Csilla, Uherezky Eszter;

Tanulók: hárfán Illés-Szabó Helka–Bernard Andres: Gigue; Zongorán Juhász Bence – J. Haydn. e-moll szonáta I. tétel.

Jelenlévő tagok: 26 fő – jelenléti ív szerint – vidéki tagcsoportokat részben vezetőik képviselték

Hivatalosan kimentették magukat: Belinszky Etelka, Rozgonyi Éva, Nagy Ernő, Ittész Kata, Jámbor Zsolt, Igó Lenke, Eckhardt Mária, Ménesi Gergely, Tóthpál József, Tari Lujza, Breinichné Horváth Andrea, Hárs Borbála, Köteles György, Húdivók Mariann, Szabó Dénes, Thész Gabriella, Hartyányi Judit, Tardy László, Nagyné Nyári Ágnes, Szalay Olga, Erdei Péter.

2. A KÖZGYŰLÉS NAPIRENDJE:

1. Elnöki köszöntő.
2. A közgyűlés tisztségviselőinek megválasztása (levezető elnök, jegyzőkönyv-vezető és hitelesítők, szavazatszámállók).
3. Elnöki beszámoló a 2021. évi működésről, visszatekintéssel a hároméves elnökségi ciklusra. A 2022. év programtervei elnöki tájékoztató.
4. Tagcsoport vezetők beszámolója írásban benyújtva, ehhez helyszíni kiegészítés (kiegészítés az elnöki beszámolóhoz)
5. Hozzászólások, beszámolók elfogadása.
6. Felügyelő Bizottság elnökének beszámolója a 2021. évi gazdálkodásról és közhasznúsági jelentés
7. Hozzászólások és a 2021. évi pénzügyi és közhasznúsági jelentés beszámolóhoz. Ezek elfogadása.
8. Az új Elnökség megválasztása. Vezeti Zelinka Tamás a jelölő Bizottság elnöke. Titkos szavazás. Eredmény ismertetése.
9. Elnöki és levezető elnöki zárszó

A résztvevők a fenti napirendi pontokat egyhangúlag elfogadták.

NAPIREND SZERINTI RÉSZLETEZÉS

1. **Köszöntés:** Kertész Attila elnök köszönti a jelenlévőket és megnyitja közgyűlést.
2. **A közgyűlés tisztségviselőinek megválasztása** (levezető elnök, jegyzőkönyv-vezető hitelesítők, szavazatszámállók)
Levezető elnök: *Öri Csilla*
Jegyzőkönyv vezető: *Kende Zsuzsanna*
Jegyzőkönyv hitelesítők:
Jelölő Bizottság: Zelinka Tamás (elnök), Uherezcky Eszter, Sebestyénne Farkas Ilona
Szavazatszámállók: Balásházi Bálint, Sebestyénne Farkas Ilona, Puskásné Ispán Franciska

A résztvevők a személyi javaslatokat egyhangúlag elfogadták,

3. **Elnöki beszámoló a 2021. évi működésről, visszatekintéssel a hároméves elnökségi ciklusra. 2022.év programtervei, további feladatok.**

2018. márciusában ünnepi hangversenyt rendeztünk a MKT megalakulásának 40. évfordulója alkalmából Pécsen. A köszöntő beszédet Ittész elnök úr tartotta volna, de sajnos Ő ekkor már nem tudta vállalni a személyes részvételt, levelét a koncert elején én olvastam föl. Szeretnék idézni a beszédből, melyet újra olvasva értjük meg, hogy a tanár úr számunkra is útravalónak hagyta gondolatait. Idézem: „Fontos számomra az elvi gondolat-hűség és a nyitottság egyensúlya, a múlt – jelen – jövő hármas-

ságának szerves egysége a szemléletmódban, a tisztesség és az „itt élned halnod kell”, (vagy inkább így: élned vagyis szolgálnod, s halnod itt kell) erkölcsei parancsa”: „A tűznek nem szabad kialudni!”

2018. május 13-án vezetőség – választó közgyűlést tartottunk, mint emlékeznek rá, a közgyűlésen már csak telefonon beszélhettünk az elnök úrral, gondolatait Hartyányi Judit társelnök mondta el. Június 12-én bekövetkezett halála után június 22-én Kecskeméten vettünk végső búcsút tőle. Fél évvel e tragikus esemény után koncertekkel emlékeztünk Ittzés elnök úrra: 2019. február 1-én Kecskeméten, majd május 27-én Budapesten a Régi Zeneakadémián. Ekkor volt az új elnökség első közgyűlése, majd az azt követő emlékhangverseny. (Időrendileg ide tartozik és itt említmem meg, hogy a koncerten, vezénylés közben stroke-ot kaptam, mely egy ideig erőteljesen befolyásolta elnöki tevékenységemet.) Beszámolóim szomorú része a halálesetekkel tovább folytatódik. 2019. december 3-án, 87 éves korában, otthonában váratlanul elhunyt Dr. Bónis Ferenc zenetörténész professzor, aki 15 évig vezette Társaságunkat. A váratlan halál okozta bonyolult körülmények, a végrendelet, a közeli rokonok hiánya rendkívüli nehézséget jelentettek. Kiemelten köszönöm Kassai István zongoraművésznek a tanár úr iránti mély tiszteletből fakadó odaadó, baráti segítségét, hogy volt elnökünket méltó módon tudtuk eltemetni, majd az Őt nem sokára követő feleségét, Csajbók Teréziát is. Nagyon hosszú idő telt el az örökség tisztázása és a valamennyiünket érintő szellemi örökség sorsát illetően. Most már talán rendeződik a kérdés. *(Felolvasás a közjegyzőnek írt levélből)*

Nagy szeretettel emlékezünk Bónis tanár úr „Kodály Zoltán és az Universal Edition” könyvbemutatójára, mely az utolsó közös találkozás volt a Kodály Múzeumban az elnökség tagjaival és a tisztelőkkel 2018. november 7-én.

Tovább tartott a tragikus 2019-es év, mert december 28-án Szőnyi Erzsébet Kossuth-díjas zeneszerző, a Nemzet Művésze, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, a magyar zenésztársadalom szeretett Tanárnője – aki 2007 és 2012 között az elnökünk is volt – végleg elment. Nem először, de most újra szeretném idézni a bennünket erősítő mondatait: „A kodályi elvek ugyanúgy érvényesek, mint annak idején voltak. Olyanok, mint a Tízparancsolat. Lehet ugyan másképp élni velük vagy vélekedni róluk, de a lényeg attól még nem változik.”

2020. júliusában végső búcsút vettünk Szabó Miklós Kossuth-, Liszt-, Bartók- és Pásztory-díjas karnagytól, majd augusztusban Dr. Eősze László professzor úrtól, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagjától, aki 90. születésnapján megkapta az elismerő Magyar Örökség Díjat. Eősze tanár úrnak kiemelkedő szerepe volt a Nemzetközi Kodály Társaság megalapításában, majd két évtizeden át részt vett a vezetésében. Felbecsülhetetlen

volt tudományos munkája különösen Liszt és Kodály életművének feltárásában.

Nyilvános és nem nyilvános közgyűléseinken mindig tisztelettel megemlékeztünk halottainkról, ezt megteesszük most is. A 2021-es közgyűlés óta elbúcsúztunk Varsányi Lászlónétól, Falus Tamásnéától, Géczy Olgától, Babka Józsetől, Klárik Jánostól, Erdős Jenőtől és azoktól a tagjainktól is, akiknek elmeneteléről sajnos nem tudunk.

Kérem, hogy felállva, egy perces csenddel gondoljunk eltávozott tagtársainkra, emléküket őrizzük kegyelettel. Köszönöm társaságunk tagjainak, akik megjelentek elnökeink, tiszteletbeli – alapító tagjaink temetésein, búcsúztatták őket, megemlékeztek róluk lapunk hasábjain. A szomorú esetek sokasága is jelzi elnökségi munkánk nehézségeit az elmúlt években, melyet csak fokozott a hosszú pandémiás időszak. A nehézségeket betetőzte és nem kis fejtörést okozott, hogy irodánkat váratlanul megszüntették a Régi Zeneakadémián és sürgősen, másfél hónap alatt kellett helyiséget keresni, elköltözni. Köszönjük Vashegyi György elnök úrnak és a Magyar Művészeti Akadémiának, hogy befogadtak minket. Külön fejezzük ki köszönetünket Juhász Juditnak a sok segítségért, átköltözésünket illetően. Úgy gondolom, nagyon jó helyen folytathatjuk munkánkat.

Tevékenységünk főbb elemei:

A pandémia alatt hosszú időre megbénultak személyes találkozásaink is, de a nagyobb baj rendezvényeink rendkívüli megritkulása volt. Külön köszönöm azoknak a zenei, pedagógiai, szakmai vezetőknek, akik teljes elszántsággal, de felelősségteljes körültekintéssel próbálták folytatni a tényleges zenei, pedagógiai munkát.

Ebben az időszakban különösen felértékelődött a Kodály Hírek szerepe, mert a bezártság idején lapunk tartotta a kapcsolatot tagságunkkal. Köszönet érte B. Horváth Andrea főszerkesztőnek és a cikkek íróinak.

Továbbá jeles kiadványok jelentek meg, melyek „életjelet” adtak Társaságunkról.

- „Kodály Zoltán ábrázolások a képzőművészetben” – Márkusné Natter-Nád Klára
- „Kodály Zoltán nyomában Budapesten” (magyar-angol nyelven) – Ittzésné Kövendi Kata
- „Tizenhárom tanulmány Kodály Zoltán kórusműveiből” – Hartyányi Judit szerkesztése
- „40 éves a Magyar Kodály Társaság” – Márkusné Natter-Nád Klára
- „Kodály Zoltán – vegyeskarok” (bővített, átdolgozott kiadás) – Erdei Péter közreadásában
- Külön említést érdemel a Márkusné Natter-Nád Klára szerkesztette nagy formátumú könyv Szőnyi Erzsébet emlékére, mely 85 emlékező

írást tartalmaz. A szerkesztő a tanárnő iránti szeretetteljes tisztelettel, odaadással, kiemelkedő munkabírással és gyorsasággal küldte nyomdába könyvét, a Magyar Kodály Társaság, a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége, a Nemzetközi Kodály Társaság és a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával. Köszönet Köteles György lektornak és gratulálunk írásaihoz is, melyek az évek alatt lapunkban megjelentek. A gyorsaságnak köszönhető, hogy már 2021. június 28-án megvolt az első sikeres könyvbemutató a Vigadóban és a második a Régi Zeneakadémián november 19-én. Szeretnénk megköszönni dr. Márkusné Natter-Nád Klára közel három évtizedes kiemelkedő munkáját a Kodály Hírek főszerkesztőjeként, aki kiváló kapcsolatteremtő képességével, bejárva az országot, rendszeresen látogatva társaságunk rendezvényeit naprakész hírekkel látta el lapunkat. Külön köszönjük, hogy élővé tette társaságunk szoros kapcsolatát a Magyar Bárdos Társasággal.

- 2020-ban angol nyelven is megjelent társelnökünk, dr. Szalay Olga könyve, melynek magyar kiadása „Kodály a népzene kutató és tudományos műhelye” 2004-ben született.
- Örömmel ajánljuk a frissen megjelent „Rómától Rómaiáig” c. könyvet, mely 38 év történetét dolgozza fel a Kodály-módszer jegyében. Köszönjük és gratulálunk a mű szerzőjének B. Horváth Andreának.
- A B. Horváth Andrea által szerkesztett másik jeles könyv a „25 éve együtt”, melyet Köteles György az Andor Ilona Baráti Társaság kórustörténeti képeskönyve címmel méltott.

A teljesség igénye nélkül említek meg még könyveket:

- „Kodály népdalfeldolgozásainak dallam- és szövegforrásai” Volt és jelenlegi elnökségi tagjaink tollából, Bereczky János szerkesztésében
- „Ablak felfelé” Ordasi Péter könyve
- „A Felvidék szerepe Kodály Zoltán életművében” – Dr. Ittész Mihály emlékére – szerkesztette Józsa Mónika
- „Bárdos szimpóziumok” elnökségi tagunk S. Szabó Márta szerkesztésében
- „Légy hű mindhalálig” Alapító, tiszteletbeli tagunk Kertész Lajos könyve
- Szokolay Sándor: Hogy is kezdődött – könyvbemutató Kecskeméten

Méltó módon emlékeztünk meg minden évben Kodály Zoltán halál- és születési évfordulóiról, koszorúzással a sírjánál, koszorúzással a Kodály Múzeumban valamint ünnepi műsorral Budapesten és országosan is hangversenyekkel tisztelegünk a évfordulókon.

Jelentős események voltak az elmúlt négy évben:

- A Kecskeméti Kodály Intézet, a Nemzetközi Kodály Szeminárium otthonának 50 éves jubileuma. 2005 óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemhez tartozik.

- Nemzetközi Szimpózium a Zeneakadémia és a Kodály Intézet innovatív zenepedagógiai projektjeiről Dr. Nemes László Norbert igazgató úr vezetése mellett
- A 95 éves Szőnyi Erzsébet születésnap szerzői estje
- Vajda Cecília felújított zongorájának átadása a Teleki Blanka Gimnáziumban, köszönet Puskásné Ispán Franciskának
- „Lavottától Kodályig” – zempléni verbunkos konferenciák – Köszönjük Dombóvári János széleskörű, aktív, értékes munkáját
- „Pécsi áttörés” 75+1 éves évforduló két napos konferenciával és ünnepi hangversenyekkel. Kodály 1945. november 19-én beszélt először nyilvánosság, nagy közönség előtt zenei nevelési elveiről a Pécsi Nemzeti Színházban. Ez a jelentős esemény inspirálta a szakma kiválóságait, előadóit a zenepedagógia témakörében és a szervezők koncertekkel tették emlékezetessé a két napot.
- XVIII. Kodály Napok Galántán
- „Mozgó dó...” IV. konferencia – Kodály Zoltán zenepedagógiai műveinek művészi légköre – Fehér Anikó szervezésében, elnökségi tagjaink előadásával
- Zenés áhítat Kardos Pál emlékére (Deák téri Evangélikus templom)
- A „Székelyfonó” ünnepe Marosvásárhelyen
- Ünnepi alkalom „Kodály kápolnájában” Galyatetőn és Ittész Mihály emléktáblájának felavatása
- „A mi Kodályunk” a nagyszerű film bemutatója a Vigadóban. Rendezője Petrovics Eszter
- „Magyar zene és kultúra” – zenepedagógiai konferencia – az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Ének-Zenei Tanszékének a rendezésében, elnökségi tagunk Döbrössy János sikeres előadásával. Köszönjük Döbrössy János négy éves elnökségi tevékenységét.
- Magyarpolányi Kodály Szaktábor és Veszprém megyei Kistérségű Éneklő Ifjúság. Továbbra is számíthatunk Nagyné Nyári Ágnes kitűnő szervező munkájára.
- Vikár László Kodály hagyatéka – kiállítás a Kodály Múzeumban
- Katanics Mária életútja – kiállítás, könyvbemutató Budapesten és Baján
- Mohayné Katanics Mária emléktábla – avató a Marczibányi téri Kodály Iskolában, sajnos a pandémia miatt elhalasztva
- A Kodály Társaságot képviselő Véndiák Kórus pozsonyi adventi koncertje
- „Tündérkert vagy pusztaság” – Konferencia a Budai Képző 150. évfordulóján Kodály Iskolák regionális találkozó (Győr, Kaposvár, Pécs, Kecskemét)
- Kodály Emlékszoba felavatása Galántán, zenepedagógiai konferencia
- Bicinium Éneklési Verseny és Fiala Karvezetők Versenye Szegeden

- Előadás-sorozatok kiváló előadókkal és koncertek a Cantemus Kórus Család együtteseivel Nyíregyházán
- Középkori templomtúra Szatmárban – Nyíregyházi Tagcsoport szervezésében Hangverseny Kodály Zoltán és Kocsár Miklós emlékére (Szeged, Pécs)
- Kodály Ünnepe Kőszegen Kodály Zoltánná Péczely Sarolta jelenlétében, köszönet elnökségi tagunknak Gráf Zsuzsának –
- A Kodály Hírek nagyszerű cikksorozattal emlékezett meg a már „eltávozott” és még aktív tiszteletbeli tagjaink évfordulóiról, kitüntetéseiről, művészi sikereiről, mely írások részletesen kiegészítik a négy év általam írt vázlatos történetét.

Néhány szó a gazdálkodásunkról és a pályázati helyzetről:

A járvány miatt a 2020-ra tervezett programok nagyrészt 2021. IV. negyedévében tudtuk megrendezni, a 2021. évi programjaink egyrésze pedig 2022.1. félévében valósul meg. A 2021.évben kapott támogatások összege 13.800 millió Ft, melyből 5 M-t a Nemzeti Művelődési Intézettől kaptunk a Covid miatti veszteségek pótlására.

A kapott összeget részben a 2020-ban másutt nem elszámolt működési költségekre, és a 2021-es működési és néhány program (Szőnyi könyvbemutató, B.Horváth Andrea új könyvének megjelentetése, pécsi rendezvények valamint 2021. dec. hó-i Kodály emlékhangversenyek) költségeinek kiegészítésére fordítottuk. A Művelődési Intézettel elszámoltunk.

Működésünket a Magyar Művészeti Akadémia támogatta (1.800 eFt) és a pécsi Népdalmaratonra is tőlük kaptunk 2 M Ft-t.

A többi támogatást az Emberi Erőforrás Minisztériumától (miniszteri támogatás a Pécsi áttörésre) és az NKA-tól kaptuk.

Legkiemelkedőbb esemény a 2021. őszén megrendezett „Pécsi áttörés” konferencia és díszhangverseny volt, valamint a pécsi Kodály Társaság fennállásának 25. évfordulójára rendezett hangverseny.

Egyéb megvalósított rendezvényeink:

- Szőnyi könyvbemutató Budapest, koszorúzás és ZTI-Szalay Olga könyvbemutatója dec. 16-án.
- Kecskeméten ismeretterjesztő előadások és Kálmán Lajos emlékezés, dec. 16-i hangverseny a Csík zenekar fellépésével. Meg kell jegyezni, hogy 2021-ben nem megvalósuló Tanári tov.képzésre és ismeretterjesztő előadásokra nyert 500 eFt Önkormányzati támogatást vissza kellett fizetni.
- Nyíregyházán, Sopronban ismeretterjesztő előadások és hangversenyek – a 2021-re tervezett programokat technikai akadályok

- miatt sem tudták megrendezni, így a Sopron-Lövői tavasz ünnep – kórustalálkozó – nagy sikerrel most tavasszal lezajlott
- Ny.Dunántúli kistérségi Éneklő ifjúság (2020-tól) – folyamatban van
- 2022-re már beadott, és részben lebonyolítás alatt álló pályázatok:**
- Kecskeméti 2022-es Éneklő ifjúság (inkább kórustalálkozó) az esemény nagy sikerrel már lezajlott.
 - Országos Kodály Vetélkedő Érdel közösen. Lebonyolítás folyamatban. Döntő 2022. 06. 7.
 - Egyéb rendezvények – Sopron, Lövő, Nyíregyháza, Kecskemét, Kőszeg, Szeged
 - MMA – működés – MMA által meghatározott összeg 1.980 eFt –
 - NKA – Hírek címzett támogatás, most először 3 évre kellett beadni, megítélt összeg évi 3 millió Ft.
 - NKA – Kodály 140 – hangversenyek Pécs-Kaposvár – Budapest
 - NKA – Magyar kortárs zeneművészet Kodály szellemiségében (Pécs)
 - NKA – kecskeméti Éneklő ifjúság – 2023. évre szóló pályázat

Összefoglalásul az elmondottakhoz és további fő feladataink:

Az elnökséggel igyekeztünk megfelelni legfontosabb céljaink elvárásaihoz, Kodály szellemi hagyatékának ápolásához, annak tovább sugárzásához, zeneműveinek népszerűsítéséhez, koncertlehetőségek biztosításához.

Elnökségünk öt fős bizottsága kialakította véleményét a Nemzeti Alap-tanterv, kerettanterv tervezetével kapcsolatban, észrevételeit elküldte a minisztériumba, értékelt ének-zenei tankönyveket, támogatta a „minden-napos éneklést”, az „Éneklő Ifjúság” életben tartását. Be kell vallani, mindez kevés, sokkal több kell zenei nevelésünk megújítása érdekében minden iskolatípusban, az óvodától az egyetemi tanárképzésig.

Kiemelt feladatunk lenne az emelt szintű, régi nevén ének-zene tagozatos oktatás fokozott figyelemmel kísérése. Meg kellene akadályozni az emelt szinten dolgozó csoportok fokozatos létszám csökkenését, biztosítani kellene tankönyv ellátásukat.

Szükség lenne a Kodály Zoltán nevet viselő iskolák ismételt feltérképezésére (címek, vezetők, karnagyok nevei, az utóbbi időben elért eredményeik).

Nagy odafigyeléssel kell támogatnunk a Kodály iskolák versenyeit, koncertjeit az értelmes zenei szellemi vetélkedőket.

Fontos feladat a Zeneakadémia és a Kodály Intézet által elindított „dinamikus énekképzés” projekt és a minta-foglalkozások látogatásának propagálása az ének-zene tanárok felé.

Sokkal szorosabb együttműködésre van szükség a Nemzetközi Kodály Társasággal, és a többi szakmai szervezettel.

Támogatnunk kell a Pécsi „Kodálymaraton”-hoz hasonló népdaléneklési versenyeket, melyeken minden korosztály képviselteti magát az öt éve-sektől az idős énekesekig, egyénileg és kamaracsoportban.

Az elmúlt időszakban kétszer éltünk Tiszteletbeli Tagjaink megválasztásával és köszöntésével. Ezt szorgalmaznunk kell a jövőben is. Sokkal jobban kell működtetnünk a jövőben honlapunkat. Érdemes lenne az elnökségi munkát személyenkénti szakterületekre bontani.

Végül kiemelten köszönöm B.Horváth Andrea és dr.Szalay Olga társelnökök meghatározó tevékenységét, az elnöki munka segítségét, támogatását. Köszönet Nagy Ernő tanár úrnak, aki két évtizeden át aktív résztvevője volt az elnökségi munkának, nagyszerű írásaival nagyban hozzájárult sikeres tevékenységünkhöz. Jó egészséget kívánunk neki!

Levezető elnök megköszöni a beszámolót és kéri a hozzászólásokat

dr. Márkusné Natter-Nád Klára: meghatottan köszönte meg az elismerő szavakat. Mint a MKT Híreinek több mint 3 évtizedig főszerkesztője, több kiadvány író-szerkesztője, az ország különböző részein való „kodályos” események résztvevője úgy gondolja, hogy a maga módján mindent megtett a Társaság céljainak érvényesítésében. Köztudott, hogy az informatika fejlődésével sok minden átkerült az online világba, de hiszi, hogy ennek ellenére az élő kapcsolat fenntartása nagyon fontos, sőt nélkülözhetetlen. A folytatáshoz kíván sok sikert, és kitartást az elnökségnek.

Megemlékezett Kertész Gyula fotóművész, a MKT alapító tagja, közel-múltban történt elhunytáról, akinek fotók óriási sokasága jelzi munkásságát például az opera előadások, az operaénekesek körében, valamint Kodály Zoltán életét végig kísérve, megörökítve jellegzetes, különleges, és nagyon emberi momentumokat, amely szinte egyedülálló a szakmában. Néhány különleges képet szívesen ajánlott fel A Magyar Kodály Társaság Hírei számára is, amit alkalmanként közöltünk. Munkásságának egyik legszebb példája az a fotókiállítás amit „**Kodály 125 Képek és dokumentumok**” címmel 16 nagy méretű tablón állított össze a fotóművész.

Gedőczy Ildikó: óvodai zenei nevelés fontosságára hívta fel a figyelmet, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és sérült csoportokra.

4. Vidéki tagcsoportok beszámolóí:

Levezető elnök: Az elnöki beszámolóban már esett szó tagcsoportjaink működéséről, de a részletesebb anyagot a vezetők írásban megküldték. Ezeket összefoglalva a jegyzőkönyvhöz mellékeljük. Utólag lehet észrevételezni.

Több kiegészítő hozzászólás nem volt

5. Szavazás: A beszámolót a jelenlévők egyhangúlag elfogadták

6. A Felügyelő Bizottság beszámolója a 2021. évi gazdálkodásról – előterjesztő: Balásházi Bálint a Felügyelő Bizottság elnöke

A Felügyelő Bizottság jelentése mellékelve, a helyszínen ismertetésre került. Összegzésül a Bizottság megállapította, hogy az egyesület az előírt számviteli szabályoknak eleget téve vezette könyvelését és, gazdálkodása a körülmények ellenére is megfelelő volt és a Covid okozta nehézségek ellenére is megőrizte közhasznúsági státuszát

7. Szavazás: a beszámolót a jelenlévők egyhangúlag elfogadták

8. Levezető elnök bejelenti, hogy miután az elnökség mandátuma lejárt, ezért lemondott. Felkéri Zelinka Tamást, hogy ismertesse a Jelölő Bizottság jelentését.

Zelinka Tamás először is ismertette a jelenlévőkkel, hogy az MKT elnöksége utolsó ülésén úgy határozott, hogy a 13 tagú elnökséget 11 tagúra csökkenti.

Az elnökségi tagokkal történt információs beszélgetés után:

3 fő nem kívánt felkerülni a jelölő listára: Döbrössy János egyéb elfoglaltságaira, Nagy Ernő és Kertész Attila egészségi állapotára hivatkozva.

Így az előzetes egyeztetés és a megtett javaslatok alapján a 8 „rég” tag mellé 3 új tag lett javasolva: Mindszenty Zsuzsanna, dr. Vas Bence, dr. Józsa Mónika (Galánta).

Így az új elnökség jelölő listára felkerült tagjai:

B. Horváth Andrea, Blazsek Andrea, dr. Sárosi-Szabó Márta, dr. Szalay Olga, dr. Józsa Mónika, Gráf Zsuzsa, Kneifel Imre, Mindszenty Zsuzsanna, Őri Csilla, Rápli Györgyi, dr. Vas Bence.

Ezután Zelinka Tamás ismertette a jelöltek rövid életrajzát, különös tekintettel szakmai tevékenységükre. A Jelölő Bizottság elnöke feltette a kérdést, hogy van-e valakinek egyéb javaslata. Miután nem volt, felhívta a figyelmet arra, hogy a szavazás titkos, de csak úgy javasolható új személy, ha valaki törülésre kerül, tehát a listán csak a 11 fő szerepelhet.

A szavazás eredményeként a Szavazatszámoló Bizottság megállapította, hogy új javaslat nem érkezett, így a jelölő listán szereplőket egyhangúlag megválasztották, mint a MKT új elnökségét. Elnököt az elnökségi tagok közül választanak.

Ezután még sor került a Felügyelő Bizottság tagjainak pozíciójukban való megerősítésére, miután Balásházi Bálint, Sebestyenné Farkas

Ilona, Puskásné Ispán Franciska vállalták továbbra is ezen feladat ellátását. – Szavazás: a jelenlévők egyhangúlag elfogadták

Levezető elnök: Zárszó előtt, van-e még hozzászólás?

Levezető elnök: mivel nincs több hozzászólás, megköszöni az aktív közreműködést, és átadja a szót a társaság elnökének.

9. ZÁRSZÓ

Kertész Attila: Köszönöm, az aktív részvételt, és hogy beszéltünk a problémákról. Valóban helyre kellene tenni az iskolai oktatást és ehhez minden lehetséges eszközt igénybe kell vennünk. Köszönöm a levezető elnök munkáját is. Örülünk, hogy viszonylag jól átéltük a covid korszakot, bár sok nehézség volt az online tanítással, az egymás *közi folyamatos* kapcsolattartással. Bízunk benne, hogy a jövőben a találkozások rendszerek lehetnek, hiszen 2022-es évfordulók méltó megünneplésére szükség van mindenki aktív segítségére, munkájára.

Végül szeretnék egy többek számára talán váratlanul ható bejelentést tenni: sajnos egészségi állapotomra való tekintettel Jelölő Bizottság kérését az elnökségi tagjelöltek listájára való felvételére sem tudtam elfogadni. Terveim szerint átmenetileg ellátom a pécsi tagcsoport vezetését a helyi közgyűlés megtartásáig. Döntésem végleges, ezért kérem a t. Közgyűlés megértését. Még egyszer köszönöm munkatársaim, a tagság támogatását.

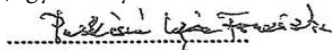
Levezető elnök: Bejelenti, hogy időhiány miatt az új elnökség most nem tartja meg alakuló ülését, így elnökválasztásra is egy későbbi időpontban, várhatóan július elején kerül sor. Az új elnök megválasztásáig Kertész Attila ellátja az elnöki teendőket.

Budapest, 2022. május 29.

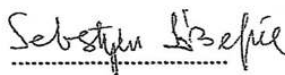

Kertész Attila elnök

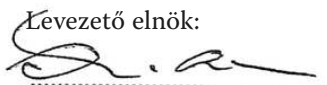
Jegyzőkönyv hitelesítők:

Puskásné Ispán Franciska

Sebestyén Farkas Ilona

Óri Csilla

Jkv. vezető:

Kende Zsuzsanna

Fejezet a Kodály-módszer nemzetközi térhódításának történetéből

B. Horváth Andrea: Rómától Rómáig című könyvéről

B. Horváth Andrea 2021-ben írott és 2022-ben napvilágot látott, *38 év története a Kodály-módszer jegyében* alcímet viselő kötete több műfajt ötvöz. Tartalmaz önéletrajzi elemeket, amennyiben bemutatja saját, egyfelől az énektanári pálya, másfelől az olasz kultúra felé vezető útját. Eny nyiben *több mint 38 év* története, hiszen valamikor 1960 táján, sok évvel az első, 1977-ben megvalósult hivatalos „kiküldetés” előtt indul. Azután ízesen megfogalmazott útinapló is ez a könyv, fordulatos és képekkel gazdagon illusztrált leírása azoknak az élményeknek, amelyeket a szerző a Kodály-módszer képviselőjében Itáliáról, tájairól, művészetéről, az olasz emberekről, gondolkodásukról, karakterjegyeikről és konyhájukról, továbbá – hosszszmetszetben – az ország változó közállapotairól szerzett. Ezenkívül módszertani segédanyag is, szakmai tapasztalatok gyűjteménye, a „Kodály-módszer mint idegennyelv tanítása” témakörében, az énekzene tanításának nehézségeiről egy olyan tájon, ahol pedig mindenki énekel. Nem utolsó sorban pedig hiánypótló rátekintés a módszer itáliai terjedésének történetére, annak motivációira, kezdeteire, állomásaira, képviselőire – messze túllépve a szerző saját ez irányú munkásságának bemutatásán.

A térképre tekintve látható, hogy a történet, Rómától Rómáig, behá lózza a „csizma” szarát, érint nagyvárosokat és kis településeket, állomá sai: Trento, Bologna, a Ligur tengerpart két távoli pontján Loano, illetve Marina di Pietrasanta, a szlovén határnál Cividale del Friuli, azután San Marino, Marche régióban Matelica, az umbriai Città di Castello, Perugia, Assisi, Foligno, Orvieto, Lazio régióban Rieti, Colvecchio, Róma, Ciampino, Frascati és Cisterna di Latina, végül messze délen, már a „csiz ma” lábfejenél Vallo della Lucania. Szám szerint 18 helység; a tizenkilen cedik, Frascati, csupán szálláshelyként szerepel. A kötet bemutatja a szerzőnek a magyar pedagógia szellemében végzett munkáját, különböző korosztályú gyerekekkel és különböző előképzettségű felnőttekkel, tan órákon és énekkari próbákön, különböző szervezeti és időkeretekben (tanfolyam, eseti tanítás vagy tanácsadás), levonja bemutatóórák, konferencia-előadások és kurzus-záró hangversenyek tanulságait, ismerteti olasz Kodály-módszertani kézikönyvének (*Dal „so-mi” fno ai classici*) előzményeit és forrásait, keletkezésének történetét, a szerző személyes tapasztalatanyagát, számot ad Szőnyi Erzsébettel és Erdei Péterrel folytatott konzultációiról, ismerteti a könyvbemutató rendezvényeket és

a kiadvány visszhangját. Megjegyzendő: a szóban forgó kézikönyvet haszonnal forgathatja a magyar énektanár is: számos tanítási ötletet, frapáns megoldási lehetőséget találhat benne a maga számára. Külön elemzést kívánna a módszer, ahogyan a kodályi elveket részben a jól ismert magyar dalanyag felhasználásával (olasz szöveggel ellátva, „Elia, Tobia, gnocchi mangiano”), részben olasz énekek célszerű válogatásával közvetíti, és jut el harminc lecke során az egyenletes lüktetés érzékeltetésétől a többszólamúsáig – tanár által énekelt kísérőszólam, kánon –, illetve a vokális vagy szöveggel ellátott hangszeres műzenéig; alkalmazza továbbá a magyar módszernek a Kodály–Ádám-féle *Iskolai énekgyűjtemény* óta érvényesülő tartalmi elvét, más népek zenéjének megismertetését (szláv, német, zsidó).

B. Horváth Andrea könyvének két fontos előzményét ne hagyjuk említetlenül. Az egyik: „Kodály és Itália” – Ittész Mihály 1997-ben megjelent összefoglaló tanulmánya, amely a zeneszerző és a félsziget kapcsolatait vizsgálja és rendszerezi, és amely a módszer itáliai gyökereiről, ihletforrásairól és a beépülő itáliai zenei forrásokról is számot ad; e dolgozat keletkezése idején a Kodály-módszer olaszországi térhódításának tárgyalásához – habár ez a térhódítás már jó ideje folyamatban volt – még hiányzott a szükséges történeti perspektíva. A most bemutatott kötet ebben a tekintetben folytatása Ittész negyedszázaddal ezelőtti áttekintésének: a már említett módszertani kérdéseken túl megismerteti az olvasót olasz muzikusokkal – van köztük énektanár, karnagy, hangszeres előadó és zeneszerző –, olyanokkal, akik magyarországi tanulmányaik során találkoztak a módszerrel (az Esztergomi Nyári Szemináriumok úttörő szerepét ebben aligha lehet túlbecsülni; említést érdemel, hogy Kálmánfi Béla, illetve Szőnyi Erzsébet esztergomi előadásainak szövege 1982-ben megjelent olasz nyelven), és olyanokkal is, akik magyar szakemberek olaszországi kurzusain váltak annak követőivé; kirajzolódik a Római Magyar Akadémia és az itáliai magyar emigráció kultúrdiplomáciai jelentősége is.

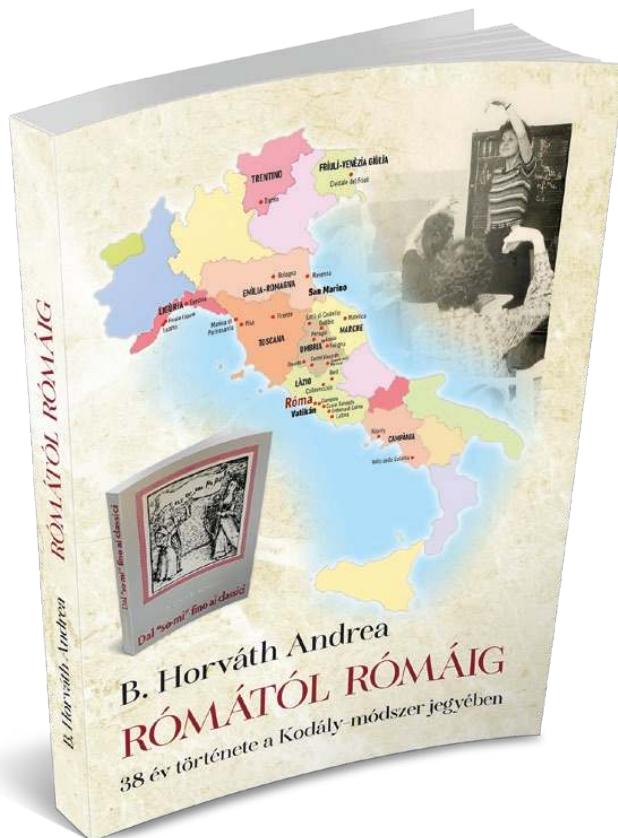
A másik előkép Szőnyi Erzsébet könyve, az *Öt kontinensen a zene szolgálatában*, amellyel témájánál és műfajánál fogva is számos rokon vonást mutat. B. Horváth Andrea is joggal írhatta volna: „Rendhagyó könyvet tart kezében az olvasó. Útleírás ugyan, de nem tartalmaz olyan szenzációkat, mint a *Zsiráffel Angliában* [...], sőt, mondhatnám nagyon is személyes élményeket tár fel, melyek valahol mind egy pont köré csoportosulnak, és ez a zenepedagógia.” A *Rómától Rómáig* persze nagyon más és nagyon egyéni alkotás; szakmai tekintetben pedig Szőnyi kötetének a kiegészítése, hiszen az *Öt kontinensen* Kodály-körképében Olaszország (és annak specifikus zenepedagógiai problematikája) nem szerepel. Rokon tapasztalatok persze megfogalmazódnak, habár eltérő hangsúlyokkal; B. Horváth Andrea – immár történeti perspektívában – kiemelheti a pártállami idők magyar közoktatásának és óvodai nevelésének olyan

sajátosságait, mint rendezettség, egységesség, központi szabályozás (81. o.), amelyek éppen a kinti tapasztalatok fényében jelennek meg értékként, és – teszi hozzá a recenzens – amelyeket jó lenne megőrizni.

A Kodály-módszer legfőbb sajátossága: az élő zene, a zenei élmény, amelyet nyújt és amelyhez módszeresen elvezeti a tanulót. Erre csodálkozik rá a bemutatóóra közönsége, és erre érez rá a tanuló is, mint az a kisgyerek, aki így értékeli: „kinyitottad a zene ajtaját” (152. o.) – kell-e ennél több?

B. Horváth Andrea új könyve számos ajtót nyit ki a magyar olvasó előtt, aki belép rajtuk, ismeretekkel és élményekkel egyaránt gazdagodhat.

Köteles György

Sárosi Bálint emlékezete

A hazai népzene kutatás egyik jelentős alakja, a Magyar Kodály Társaság egyik alapító tagja hunyt el 2022. július 15-én életének 98. évében. Sárosi Bálint a zene tudomány doktora, a Széchenyi Irodalmi- és Művészeti Akadémia rendes tagja volt. A székelyföldi Csíkrákoson született 1925. január 1-én, egy több gyermekes földműves családban, s a korán elsajátított paraszti

munka egy életre megedzette. Büszke volt rá, hogy még idős korában is inkább kaszált, mint fűnyírót használt volna. Jó eszének köszönhetően a csíkszeredai gimnáziumba, onnan a II. világháború alatt Budapestre került. Ottani paptanárai Rajeczky Benjaminhoz, a budai Szent Imre Gimnázium akkor már neves ciszterci szerzetes tanárhoz irányították, akivel 1940-ben közvetlenül Budapest ostroma előtt találkozott először, mint személyesen mondta el Rajeczky 85. születésnapjára készített köszöntésén. 1944-ben beiratkozott a Pázmány Péter Tudományegyetem magyar-román szakára, egyben Eötvös kollégista lett, majd 1948-ban román nyelv és irodalomból doktorált.

A háború után Romániához került Erdélybe nem ment vissza, Budapestben maradt. Zenei érdeklődése megvolt már odahaza is: a népdalok és a furulyázás természetes volt számára, s szinte gyerekként klarinétozott a csíkrákosi rezesbandában is. 1951-ben a Zeneakadémiára felvételizett a Szabolcsi Bence és Kodály Zoltán irányításával elindított zene tudományi, Kodálynak köszönhetően pedig a népzene tudományi képzésre. Az első évfolyam hallgatói 1956-ban szereztek diplomát, s valamennyien a magyar és nemzetközi muzikológia jelentős képviselőivé váltak mind az általános zene történet, mind a népzene tudomány területén (a népzene területén Hajdú András, Olsvai Imre, Sárosi Bálint, Tóth Margit, Vikár László, az általános muzikológia területén Bónis Ferenc, Kárpáti János, Kovács János, Kroó György). A népzene tudományt végzett növendékek közül többen az 1953-ban intézményi rangra emelt, Kodály irányítása alatt álló Magyar Tudományos Akadémia Népzene kutató Csoportjában kezdtek dolgozni. Sárosi 1958-ban került a csoportba, mert 1952-ben a zeneszerzés szakra is felvételizett, ahol Szervánszky Endre növendékeként 1958-ban szerezte meg diplomáját. Önirónikusan emlegette később, hogy nem tudott zongorázni, így furulyára írt zeneművel

jelentkezett, amivel alaposan meglepte a felvételiztető bizottságot. Írt egy-egy zeneművet (például kísérozénét készített Jancsó Miklós 1963-as *Óldás és kötés* című filmjéhez), de nem folytatta ezt a tevékenységet, mert felismerte, hogy nem tudja már az ilyen alkotó munkához szükséges mélyebb műzenei ismereteket pótolni. Annál jobban bekapcsolódott a szorosabban tágabban értelmezett – magyarnótákat és cigányzenekart is magában foglaló – népzene kutatásba. Lelke mélyen élete végéig megmaradt a gyerekkorában megismert nótás világban, amelyet már első cikkének egyik dallampéldája és egyik utolsó könyve is igazol (*Nótáskönyv* 2010).

Az MTA Népzene kutató Csoportjának munkatársaként (1958–1968) részt vett többek közt *A Magyar Népzene Tára* sorozat egyes köteteinek munkáiban. 1958 végén sikerült meglátogatnia szüleit, s útját Csík megyei népzene gyűjtésre is felhasználta. 1960-ban Bukarestben járt tanulmányúton, ahonnan román népzenei gyűjtéssel tért haza. Az első években a Dél-Alföldön, a Palócvidéken, Dél-Dunántúlon majd Kelet-Magyarországon végzett terepmunkát általában egyedül, esetenként munkatársai-val. A magyar nyelvterület sok pontján megfordult, s Kodály biztatására a népi hangszerek iránt is érdeklődött. Első népi hangszer témájú tanulmányát a citeráról írta (1961) az első Szeged környéki gyűjtőutak tapasztalatai alapján. A következő a népi furulya bemutatása. Kodály, Kerényi György, valamint Lajtha László példája nyomán kezdettől gyűjti a népies műdalokat, az újabb idők városi hatású dalait és a városi cigányzenét.

1966-ban a zenetudomány kandidátusa fokozatot szerezte meg, ami után a Népzene kutató Csoport főmunkatársa lett (1968–1974). A kutatócsoport átalakítását követően az 1974-től MTA Zenetudományi Intézet nevű intézményben külön osztályt kapott a hangszeres népzene kutatás, melynek vezetője az akkor már külföldön is jól ismert Sárosi lett, egyetlen munkatársa pedig e sorok írója. Az osztály 1988-ig, Sárosi nyugdíjba vonulásáig állt fenn.

Kodálynak igen sokat köszönhetett (többek közt II. kerületi Áldás utcai lakását is, melyben korábban Kodály lakott); közvetve külföldi ismertségét és elismertségét is a Kodály és a magyar népzene kutatás iránt megnyilvánuló tisztelet nyomán. Köztudott, hogy külföldön Bartók és Lajtha is jól ismert volt a nemzetközi szakmában. Lajtha az 1947-es megalakulásától kezdve vezetőségi tagja volt a Nemzetközi Népzenei Tanácsnak (ma International Council for Traditional Music and Dance), melynek 1961–67 között Kodály volt az elnöke. 1964-re Budapestre szerveztek egy nemzetközi konferenciát, melynek előkészítéséeként 1963-ban Sárosi nagy hangszeres gyűjtést végzett, többek közt azért, hogy a résztvevők élő népzenei bemutatókat is láthassanak. Ennek köszönhető, hogy az európai népi hangszereket bemutatni kívánó sorozat első kötete a magyar népi hangszereké lett, melynek megírását a témában addigra már sok ismeretet szerzett Sárosira bízta (*Die Volksmusikinstrumente Ungarns*.

Handbuch der europäischen Volksmusikinstrumente I. (Hg. E. Stockmann – E. Emsheimer, Leipzig, 1967). A könyv anyaga magyarul előbb részletekben jelent meg, később különböző kiadóknál némi változtatással (először: *Magyar népi hangszerek* 1973, utolsó: *Dudások, cigányzenészek* 2019). A kutatócsoport tagjai részben szintén Kodály szervezésének köszönhetően minden fontos nemzetközi konferencián jelen voltak. 1966-ban eljutott Ghanába Sárosi és Martin György is, akik 1965-ös etiópiai gyűjtőútjuk eredményeiről számoltak be. A nemzetközi hangszerkutató munkacsoporttal együttműködésen kívül Sárosi Bálint a nemzetközi szervezet vezetőségi tagja is lett, előbb Rajeczky Benjamin helyetteseként (1978–1980), majd Rajeczky javaslatára rendes tagként (1980–1990). Idehaza tagja volt az MTA Zenetudományi Bizottságának.

Az 1970-es évek a németül megjelent könyvnek és az ekkoriban öszszehangoltan és dinamikusan működő, nemzetközi hangszerkutató által szervezett konferenciáknak köszönhetően, melyeken többször részt vett, megalapozták nemzetközi hírnevét. Vendégelő volt külföldi egyetemeken. Tudomásom szerint az első ilyen 1976. januárjában Grazban, a Hochschule für Musik népzenei tanszékén volt, a magyar kutatókat sokszor segítő Wolfgang Suppan tanszékvezető meghívására. Ott előbb én tartottam előadást a hangszeres magyar népzeneről, egy héttel később Sárosi beszélt a magyar népi hangszerekről. 1985–1986-ban az Innsbrucki Egyetemen, 1989–1990-ben és 1994-ben a Göttingeni Egyetemen tartott előadásokat.

Itthon rövid ideig órákat adott az ELTE Folklore Tanszékén és a Liszt F. Zeneművészeti Egyetemen.

Idehaza előadásain kívül a Magyar Rádióban 1969-ben elindult és 1988-ig tartott *Zenei anyanyelvünk* című műsorával országosan ismertté vált. A műsor anyagából már 1973-ban könyvet adott ki, ugyane címmel. Mutatóinak összeállítását rám bízta. 1971-ben jelent meg *Cigányzene* című (valójában a cigányzenészekről írt) könyve, melyet egy közös gyűjtőútunk során Kecskeméten így dedikált nekem: „Tari Lujzának a leendő munkatársnak szeretettel.” Ekkor még zeneakadémista voltam. 1968-ban, másodéves koromban ismerkedtünk meg a Néprajzi Múzeumban, ahová lelkes önkéntes munkásként jártam segédkezni a Zenei Osztályt vezető Tóth Margitnak. Sárosi a világ sok tájáról addig összegyűjtött hangszerek katalógizálását, szakszerű tárgyi leírását végezte. A hangszerek iránti érdeklődésemet látva hamarosan bevont a munkába, 1969-ben pedig Szentés környéki és más Dél-alföldi gyűjtőútra is elhívott magával, hogy segédkezzek a munkában. Bevont a rádiózásba is: egy öcsödi családi citerazenekarnál tett látogatásunkat követően szinte megkövetelte, hogy én készítsek róluk rádióműsort. Hogy hallgatóként egy önálló műsorral szerepelhessek a rádióban, ahhoz külön engedélyt kellett kérnem a Zeneakademiáról, de ettől kezdve magam is rendszeresen tartottam előadásokat a rádióban. Később természetes volt számomra, hogy a rádióban

köszönhettem 60. és 75. születésnapján (1985, 2000), s beszámolhattam a 80. születésnapjára rendezett konferenciáról (2005), valamint ismertettem megjelent hanglemezkivadványait (1973, 1980).

Vargyas Lajos meghívására 1970-ben külső munkatársként kerültem a Népzene kutató Csoportba, majd 1972-től, diplomám megszerzését követően folytathattam ott a munkát. Szorosan vett vokális népzenei feladataim elvégzése mellett kezdettől dolgoztam a hangszeres anyagon is, s megkezdtem az akkor még rendezetlen anyag rendezését. Folytatódtak a közös gyűjtőutak is folytatódtak (pl. Székelyföld, a Magyar Rádió Népzenei Fesztiváljának előkészítéseként Békés megyei román népzene gyűjtés). Sárosi Bálint külföldi tanulmányútjairól (Örményország, Kuwait) is mindig hozott ottani népzenei felvételeket, hangszereket. Gyűjtőútjait, az egyes előadókat és főleg a hangszereket fényképekkel is dokumentálta.

A szorosan vett hangszeres népzenei belül kezdettől kiemelt figyelmet szentelt a városi cigányzenészek történetének, a bandák előadásának. Könyvet írt *Bihari János*ról (2002), két kötetben adta ki a cigányzenészekről írt sajtódokumentumokat (*Az egykorú sajtó tükrében*. 2004, 2012). Számos magyar- és idegennyelvű tanulmányban foglalkozott a cigányzenészekhez is kötődő hangszerrel, műfajjal. A népies műdalok témával Kodályra vonatkozóan is többször írt, s bekapcsolódott a cigány anyanyelvű folklórányag összegyűjtésébe is.

1995-ben védte meg akadémiai doktori címét, disszertációja anyaga 1998-ban jelent meg (*Hangszerek a magyar néphagyományban* címmel. Németül *Sackpfeifer, Zigeunermusikanten: Die instrumentale ungarische Volksmusik*).

Sárosi Bálint a hangszerkutatás területén elért eredményi alapján 2006-ban a *Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia* tagja lett. Kimagasló kutatási eredményeiért számos díjban részesült. 1976-ban Erkel Ferenc díjat kapott, 1993-ban a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete nagydíját, 2005-ben Széchenyi-díjat, 2007-ben Hazám-díjat. 2012-ben Eötvös József Koszorút. A 2014-es Prima Primissima díj (az egyetlen ilyen díj a népzene kutatók közül) a székelyes tréfákból, csípős élcelődésekből, megjegyzésekből ki nem fogyó Sárosinak a szakmabelieknél jóval szélesebb tábora elismertségét tükrözi, mivel tevékenysége jelentős volt a tudományos ismeretterjesztés, a közművelődés terén is. 2018-ban a Magyar Érdemrend középkeresztje a csillaggal kitüntetést kapta meg.

Halálával a népzenei sok területen még egy korábbi, élő állapotában megismert, azt érzékletesen bemutatni képes, nagy tapasztalatokkal rendelkező kutató, a magyar népzene tudomány jelentős személyisége, egyben Kodály utolsó közvetlen tanítvány-munkatársa távozott el.

Tari Lujza

1976 Donovaly konferencia: egy szlovák kutató, Alica Elsčeková, Erich Stockmann, Tari Lujza, Wolfgang Suppan, Tóth Margit, Sárosi Bálint. Fotó: Oskar Elsček.

Sárosi Bálint és Tóth Margit, a zenetár vezetője egy vízimolnárók által használt fakürttel (MTI Fotó: Fényes Tamás)

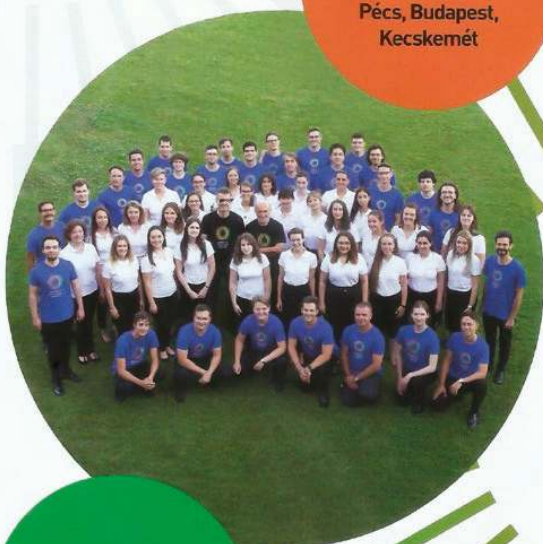

NEMZETI
IFJÚSÁGI
KÓRUS

 filharmónia
MAGYARORSZÁG

Turné 2022

Veszprém, Kaposvár,
Pécs, Budapest,
Kecskemét

**Nemzeti
Ifjúsági Kórus**

Rövid hírek

- ♪ július 18–29. – „A zene mindenkié” Kodály Művészeti Fesztivál Kecskemét
- ♪ július 18-29. – Nemzetközi Kodály Szeminárium Kecskemét
- ♪ július 27. – Nemzeti Ifjúsági Kórus koncert (karnagyok: Erdei Péter és Nemes László Norbert) Zeneakadémia
- ♪ október 7. – Óvodapedagógusok III. Kórustalálkozója Budapest
- ♪ október 9. – Ipolymente népzeneje konferencia Szob
- ♪ október 12. – Pécs Kortárs hangverseny Kodály szellemében
- ♪ október 15. Frank Oszkár 100 emléknep Józsefvárosi Zeneiskola
- ♪ november 9. – Kodály emlékhangverseny Budapest, Nádor terem
- ♪ november 10. – Kodály emlékhangverseny Pécs MKT
- ♪ november 11. – Kodály emlékhangverseny Kaposvár MKT
- ♪ november 12. – Kodály emlékhangverseny Baja MKT
- ♪ december 16. – koszorúzás a Köröndi Kodály emlékhelyen MKT

Figyelem! Elköltöztünk!

A Magyar Kodály Társaság a hosszú évtizedek alatt már megszokott irodahelységét kénytelen volt elhagyni. Levezései és számlázási címünk még a régi.

Az új iroda 1051 Budapest, V. kerület, Vörösmarty tér 1. szám alatti épület 4. emeletén található (bejárat a Deák Ferenc utcai portán). Vonalas telefonunk megszűnt, Kende Zsuzsa ügyvezető titkár mobilon elérhető: +36 30 280 9723.

Várjuk olvasóink, tagtársaink leveleit a Kodály szellemében történt megmozdulásokról, eredményekről és gondolatokról egyaránt a következő e-mail címre:

brehorv@gmail.com

cantemus

XIV. CANTEMUS NEMZETKÖZI KÓRUSFESTIVÁL ÉS MESTERKURZUS 2022

2022. AUGUSZTUS 15-21.

NYIREGYHÁZA

<http://cantemusfestival.org.hu>

AUGUSZTUS 15.
HÉTFŐ

20:00 NYIREGYHÁZA
**JÓTEKONYSÁGI KARVEZETŐI
MESTERKURZUS
NYITÓHANGVERSENY**

**MAGYAROK NAGYASSZONYA RÓMAI
KATOLIKUS TÁRSASÁGÉNEGYHÁZ**
(4400 Nyiregyháza, Rózsuthi tér 4.)

Nápolyai Gyermekkar, Cantemus Fülkötös,
Cantemus Gyermekkar, Cantemus Ifjúság Végzetlen
• NYIREGYHÁZA

Bérlődíj: 2000 Ft-tól támogatói jegy

AUGUSZTUS 17.
SZERDA

19:00 NYIREGYHÁZA
"KONTINENSEK HANGJAI"

KODÁLY TEREM
(4400 Nyiregyháza, Vör. Á. Krt. 18.)

Salk Lake Vocal Artists • **USA**
Cantemus Gyermekkar • **NYIREGYHÁZA**

Jegyek online is elérhetők a www.cantemus.hu oldalon

Bérlődíj: 2000 Ft

AUGUSZTUS 18.
CSÜTÖRTÖK

20:00 NYIREGYHÁZA
FOLKLÓR EST

KOSSUTH TÉR

László Gyermekkar • **HUNGARIEN**
Écut Terézvárosi Énekegyháza • **FRANCOISZÉ**
Bach Ifjúság Végzetlen • **FRANCOISZÉ**
Cantemus • **FRANCOISZÉ**

Vasas Gyermekkar • **FRANCOISZÉ**

Ifjúsági Ifjúság Végzetlen • **FRANCOISZÉ**

Műs. Cantemus • **FRANCOISZÉ**

Salk Lake Vocal Artists • **USA**

A Cantemus Kórusosztály Fehérvári • **FRANCOISZÉ**

A bérlődíj ingyenes

AUGUSZTUS 19.
PÉNTEK

19:00 NYIREGYHÁZA
"KONTINENSEK HANGJAI"

KODÁLY TEREM
(4400 Nyiregyháza, Vör. Á. Krt. 18.)

Écut Terézvárosi Énekegyháza • **FRANCOISZÉ**
Pia Musica Szászvár • **FRANCOISZÉ**

Jegyek online is elérhetők a www.cantemus.hu oldalon

Bérlődíj: 2000 Ft

AUGUSZTUS 20.
SZOMBAT

19:30 NYIREGYHÁZA
GALAKONCERT

CONTINENTAL ARÉNA
(4400 Nyiregyháza, Galia utca 8-16.)

Jegyek online is elérhetők a www.cantemus.hu oldalon

Felületi jegy **2500 Ft-tól**

Öröki jegy (14 éves kortól) **1500 Ft-tól**

FESTIVÁL BÉRELET VÁSÁROLHATÓ
5000 FT ÉS 6000 FT ÉRTÉKBEN

Támogatók:

<http://cantemusfestival.org.hu>

